

11 СТУДЗЕНЯ 2007 г.
ЧАЦВЕР
№ 6 (25871)
Кошт 350 рублёў
Выдаецца 3 9 жніўня 1917 г.

Наша газета ўключана ў «Залаты фонд прэсы» СНД

Прэзідэнты Беларусі і Расіі даручылі прэм'ерам да 12 студзеня выпрацаваць рашэнні праблемных пытанняў

Учора адбылася працяглая тэлефонная размова прэзідэнтаў Беларусі і Расіі, у ходзе якой былі абмеркаваны праблемы, што склаліся ва ўзаемаадносінах дзвюх дзяржаў у гандлёва-эканамічнай сферы.

У прыватнасці, размова ішла аб забеспячэнні Беларусі энэргарэсурсамі, а таксама аб пастаянках вуглевадароднай сыравіны ў краіны Еўропы. У выніку гутаркі знойдзены кампрамісы, які дасць магчымасць разблакіраваць існуючую тупіковую сітуацыю, у тым ліку адносна транзіту расійскай нафты ў краіны Еўропы праз тэрыторыю Рэспублікі Беларусь. Прэм'ер-міністрам Беларусі і Расіі даручана на працягу двух дзён выпрацаваць канкрэтныя прапановы па вырашэнню ўсіх праблемных пытанняў і ўнесці іх на разгляд кіраўнікоў дзяржаў да пятніцы, 12 студзеня.

Прэс-служба Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь.

ЗВЯЗДА

Б Е Л А Р У С К А Я Г А З Е Т А

Ва ўрадзе Урад Беларусі прыняў рашэнне аб зняцці мытнай пошліны на транзіт расійскай нафты

Урад Беларусі прыняў рашэнне аб зняцці мытнай пошліны на транзіт расійскай нафты па Беларусі. Аб гэтым заявіў прэм'ер-міністр Беларусі Сяргей Сідорскі журналістам.

Ён адзначыў, што ўрад Беларусі, улічваючы дамоўленасці і кампраміснае рашэнне лідараў дзвюх дзяржаў, прыняў рашэнне аб прызнанні страціўшы сілу пастаноў Саўміна, якія датычыцца ўвядзення пошліны на транспарт расійскай нафты па тэрыторыі нашай краіны.

«Мы спадзяемся, што на працягу двух дзён будуць зняты і іншыя пытанні, якія цяпер ёсць ва ўзаемным гандлі паміж Беларуссю і Расіяй», — падкрэсліў прэм'ер. Гэта датычыцца паставак нафты ў Беларусь, яе транзіту праз нашу тэрыторыю. Будуць таксама вырашаны пытанні паставак кампаніяй «Транснафта» беларускай часткі законтрактаванай нафты ад расійскіх кампаній.

Урад вызначыў сістэму мераў па эфектыўнаму і эканамнаму выкарыстанню энэргарэсурсаў, паведаміў на пасяджэнні Прэзідыума Савета Міністраў прэм'ер-міністр Беларусі Сяргей Сідорскі. Ён адзначыў, што пасяджэнне Прэзідыума праходзіць у адпаведнасці з рэгламентам. На ім абмяркоўваецца актуальнае для Беларусі пытанне, што датычыцца цен на электраэнергію, газ, цяпло для спажывоў у 2007 годзе. Прэм'ер нагадаў, што ўрад Беларусі ў узгодненні з Саветам Бяспекі 31 снежня 2006 года прыняў рашэнне падпісаць кантракт на нявыгадных для Беларусі ўмовах. У выніку цен на газ для Беларусі ўзрастае больш як у два разы. У сувязі з гэтым урад даў даручэнне Міністэрству энэргетыкі і іншым ведамствам на працягу 10 дзён распрацаваць неабходныя меры і прыняць праграму, «па якой мы будзем працаваць у гэтым годзе». З гэтай мэтай перагледжаны энэргетычныя праграмы. Цяпер прамысловасць Беларусі павіна працаваць так, каб канкурэнтаздольнасць айчынных тавараў на знешнім і ўнутраным рынках не зніжалася, — падкрэсліў Сяргей Сідорскі. Ён таксама адзначыў, што для насельніцтва рэспублікі цен на жыллёва-камунальныя паслугі не павялічыцца больш як на \$5 у год. «За кошт рэзервовых крыніц на кожным рабочым месцы ў кожнай галіне эканомікі мы павіны знайсці магчымасць захаваць даступнасць жыллёва-камунальных паслуг для людзей. Людзі не павіны адчуць скачка цен на энэрганосьбіты», — сказаў кіраўнік урада.

На нафтаправодзе «Дружба» каля вёскі Раманаўка Мазырскага раёна.

«Гомельская гарадская жыллёва-камунальная гаспадарка» паспяхова працуе па прыняццю «аднаго акна»

Паводле слоў генеральнага дырэктара прадпрыемства Ігара Каршакова, у падраздзяленнях гарадской сістэмы жыллёва-камунальнай гаспадаркі на асобым кантролі знаходзіцца работа са зваротамі грамадзян.

Арганізаваны зручны для грамадзян рэжым працы жыллёва-эксплуатацыйных участкаў па прыняццю «аднаго акна», у выхадныя дні кіраўніцтва прадпрыемства выдзе прыём грамадзян. Акрамя гэтага, выдзецца актыўная дзейнасць па расшырэненню інфармацыйных магчымасцяў жыхароў горада. Не так даўно прадпрыемствам адкрыты сайт, на якім размешчана інфармацыя аб дзейнасці ЖКГ і паслугах, якія аказваюцца яе прадпрыемствамі ў абласным цэнтры.

У той жа час, канстатаваў Ігар Каршакоў, у рабоце са зваротамі грамадзян яшчэ сустракаюцца выпадкі паваротаў у разглядзе просьбаў і скаргаў, няпоўныя адказы на пытанні, пастаўленыя заяўнікамі, невыкананне тэрмінаў разгляду зваротаў. Аналіз паказвае, што многія звароты ўзнікалі з-за невыканання сваіх абавязкаў адпаведнымі службамі на месцах. З мэтай выкаранення негатывіўных момантаў у гэтай рабоце да відавальных прымяняюцца меры дысцыплінарнага і матэрыяльнага ўздзеяння. За мінулы год 69 спецыялістаў гарадскога ЖКГ за няякасную працу са зваротамі грамадзян прыцягнуты да дысцыплінарнай адказнасці і пазбаўлены прэміяльнай аплаты.

У Беларусі павялічаны памеры ўсіх відаў дзяржаўных стыпендыяў навучэнцаў моладзі

Прэзідэнт Беларусі Аляксандр Лукашэнка 10 студзеня падпісаў указ аб павелічэнні памераў усіх відаў дзяржаўных стыпендыяў навучэнцаў моладзі.

Гэта дасць магчымасць устанавіць узровень навучальных стыпендыяў для студэнтаў ВНУ ад Вр82,8 тыс. да Вр132,5 тыс. (памеры стыпендыяў узрастуць на Вр3,9 тыс. — Вр6,3 тыс.), для навучэнцаў устаноў, якія забяспечваюць атрыманне сярэдняй спецыяльнай адукацыі, — ад Вр69,5 тыс. да Вр104,3 тыс. (на Вр3,3 тыс. — Вр5,0 тыс.). Для навучэнцаў устаноў, што забяспечваюць атрыманне прафесійна-тэхнічнай адукацыі, стыпендыяў будучу ад Вр44,7 тыс. да Вр71,6 тыс. (узрастуць на Вр2,1 тыс. — Вр3,4 тыс.). Пераразлік стыпендыяў будзе праведзены з 1 лістапада 2006 года. Указ прыняты ў мэтах далейшага павышэння сацыяльнай абароны навучэнцаў і студэнтаў.

Прэс-служба Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь.

Прамая лінія

УСЁ АБ ЗЯМЕЛЬНЫХ І МАЁМАСНЫХ АДНОСІНАХ

На ўсе пытанні, звязаныя з зямельнымі і маёмаснымі адносінамі, па тэме рэгістрацыі нерухомай маёмасці і механізму продажу зямельных участкаў чытачам «Звязды» аджаа старшыня Дзяржаўнага камітэта па маёмасці Беларусі Георгій Іванавіч КУЗНЕЦАЎ.

Увага! «Прамая лінія» абдуцдзена **17 СТУДЗЕНЯ з 11.00 да 12.30** па рэдакцыйных тэлефонах: (8-017) 232-38-21; 232-38-92. Папярэднія пытанні прымаюцца па тэлефоне: (8-017) 287-17-51 або пісьмова. Наш адрас: рэдакцыя газеты «Звязда», 220013 г. Мінск, вуліца Б. Хмяльніцкага, 10-а. «Прамая лінія».

14 СТУДЗЕНЯ

ВЫБАРЫ

У МЯСЦОВЫЯ САВЕТЫ ДЭПУТАТАЎ

У першы дзень датэрмінова прагаласавала 2,7 працэнта выбаршчыкаў

У першы дзень датэрміновага галасавання па выбарах дэпутатаў мясцовых Саветаў прагаласавала 2,7 працэнта выбаршчыкаў, што ўнесены ў выбарчыя спісы. Аб гэтым паведаміў «Звяздзе» сакратар Цэнтральнай камісіі па выбарах і правядзенню рэспубліканскіх рэферэндумаў Мікалай Лазавіч.

Таксама М. Лазавіч адзначыў, што першы дзень датэрміновага галасавання прашоў спакойна. Адзінае, па Мінску паступалі званкі ад пенсіянераў, якія скардзіліся на недахоп інфармацыі аб кандыдатах. Сакратар Цэнтрывбаркама запэўніў, што на выбарчых участках уся неабходная інфармацыя аб кандыдатах прадстаўлена, а тэлефанаваўшыя мелі на ўвазе недастатковасць сустрэч кандыдатаў з выбаршчыкамі, адсутнасць непасрэдных зносінаў. У цэлым жа «сур'ёзных з'яўкаў, якія б указвалі на парашэнне выбарчага заканадаўства, не паступала», адзначыў М. Лазавіч.

Сяргей КАРАЛЕВІЧ.

МАРОЗНАЯ ЗІМА ЗАВІТАЕ ДА НАС ТОЛЬКІ Ў ЛЮТЫМ

Аб гэтым учора паведаміла гадоўны сіноптык Рэспубліканскага гідраметэравага Мінпрыроды Волга ФЯДОТАВА.

У бліжэйшыя суткі праз Беларусь будзе рухацца чарговы вельмі актыўны і глыбокі цыклон з боку Цэнтральнай Балтыкі на ўсход. Цыклон выклікае не толькі істотныя апады ў выглядзе дажджу, але і ўзмацненне ветру да штормавых паказчыкаў — 15—20 метраў у секунду, нават да 22 м/с на поўначы краіны. Толькі на гэтым тыдні да нас завітае ажно тры такія цыклны.

Сіноптыкі адзначаюць, што сёлета надвор'е працягвае быць кліматычным рэкорды. Так, раіцай 10 студзеня ў Мінску было зафіксавана плюс 9,6 градуса. Ця цёпла ў студзені ў сталіцы не было яшчэ ніколі. Мінулы рэкорд быў зафіксаваны ў 1991 годзе, калі было плюс 5,6 градуса.

У бліжэйшыя дні надвор'е будзе цёплым, але няўстойлівым, ветраным і дажджлівым. Тэмпература паветра крмыч знізіцца. Самы холад чакаецца ўначы на 15 студзеня, калі тэмпература паветра знізіцца да мінус 4—плюс 2 градусаў. Але на гэтым пахаладанне і скончыцца. Уздзень тэмпература паветра будзе вагацца ад плюс 2—5 градусаў на поўначы да плюс 7—8 градусаў у цэнтральным рэгіёне. У паўднёва-заходняй частцы краіны паветра прагрэецца да 11—12 градусаў.

Згодна з папярэднімі разлікамі спецыялістаў расійскай гідромэтаралогічнай службы, зіма ў студзені да нас так і не завітае. Істотнае пахаладанне чакаецца толькі ў другім месцы года. Тэмпература паветра ў лютым чакаецца калі сярэднярэзлічанай кліматычнай нормы. Надвор'е будзе няўстойлівым, калі перыяды істотных халадоў стануць чаргаванымі з унізальнымі пацяпленнямі. Самымі моцнымі маразамі ў лютым будзе паніжэнне тэмпературы паветра да 10—15, а на ўсходзе краіны — да 18 градусаў марозу. Мароз прыйдзе да нас з Усходу: паводле звестак расійскай мэтарэалагаў, у лютым у еўрапейскай частцы Расіі і Заходняй Сібіры на працягу 5—7 дзён тэмпература можа апусціцца да 25—30 градусаў марозу. Час ад часу чакаецца добры снег. Аднак самі сіноптыкі прызаўчаюць, што гэта толькі адзін з варыянтаў далейшага развіцця кліматычных падзей. Апраўданыя такіх доўгатэрміновыя расійскія прагнозы да сяргея толькі 60—75 працэнтаў. Для параўнання, апраўданыя айчынных трохдзённых сінаптычных прагнозаў дасягае 94 працэнтаў.

Паводле інфармацыі аграсіноптыкаў, азім'я ў аманальна цёплым студзені адчуваюць сябе зараз даволі камфортна. Аднак расліны нават зараз яшчэ не трапілі ў фазу спакою. Азім'я назіраюцца ў добрым і здаровым, але вельмі «далікатным» стане, бо не атрымалі папярэдняй загартуўкі маленькімі маразамі. Гадоўнае, каб маразы завіталі ў нашу краіну паступова і абавязкова са снегам.

Аманальна цёплы студзень прывёў да таго, што ў беларускіх лесах пачалі масава прачынацца мядзведзі, вожкі, кажаны. Калі мядзведзі маюць магчымасць паўторна пачаць зімовую сплячку, то вожкі на гэта не «запаграмаваны» на генетычным узроўні. Эколагі лічаць, што сёлета вожкі могуць масава загінуць пры істотных маразах у лютым.

Сяргей КУРКАЧ.

ЗАО «Снечкус» (Продавец) совместно с УП «Минский городской центр недвижимости»

повторно проводят открытый аукцион по продаже зданий и сооружений торгового центра «Степянка», расположенных в г. Минске по ул. Карвата, 4.

Лот №1 — здание торгового центра «Степянка» (общая площадь — 1119,2 кв. м), сооружение торговых павильонов (общая площадь — 173,4 кв. м), здание бытового назначения (общая площадь — 39,3 кв. м).

Начальная цена — 4 800 000 000 белорусских рублей без учета НДС.

По согласованию с продавцом возможна рассрочка платежа. Задаток в размере 100 000 000 белорусских рублей перечисляется на расчетный счет УП «Минский городской центр недвижимости» №3012024570010 в филиале ОАО «Белпромстройбанк» по Минской области, г. Минск, код 153001331, УНП 190398583. Площадь земельного участка — 0,3857 га. Договор купли-продажи между продавцом и покупателем заключается в течение 10 дней с даты проведения аукциона. Аукцион состоится 24 января 2007 г. в 15.00 по адресу: г. Минск, ул. К. Маркса, 39, зал аукционов. Заявления на участие в аукционе и необходимые документы принимаются по 23 января 2007 г. до 17.00 по адресу: г. Минск, ул. К. Маркса, 39, каб. 6. (Извещение о проведении аукциона опубликовано в газете «Звязда» от 19.12.2006).

ТЕЛЕФОНЫ ДЛЯ СПРАВОК: 227-48-36, 290-51-90.

УВОЗ РАЗДОРУ?

Беларусь таксама мае намер абавязаць расіян пра ўвезце ў нашу краіну на асобістых аўтамабілях афармляць паведаччэнне на часовы ўвоз транспартнага сродку.

Паводле звестак прэс-службы Дзяржаўнага мытнага камітэта (ДМК), падрыхтавана адпаведная прапанова ў Савет Міністраў нашай краіны. У ДМК падкрэслілі, што гэтая мера прынята ў адказ на аналагічныя дзеянні расійскага боку.

Нагадаем, што пасля ўвядзення Расіяй для беларусаў абавязкова афармлення часовага ўвозу прыватных аўтамабіляў на мяккі Беларусі з усходняй суседкай узніклі доўгія сярці.

Сама працэдура афармлення адбрае ў беларусаў не толькі час, але і грошы: запавятае паведаччэнне каштуе ад 9 тысяч да 20 тысяч беларускіх рублёў.

Між іншым, яшчэ летам мінулага года кіраўніцтва ўрада абедзвюх дзяржаў дамовіліся, што расіянне не будуць прымяняць у дачыненні да беларусаў практыку абавязковага афармлення часовага ўвозу транспартных сродкаў. Аднак расійскі бок не выканаў свайго абяцання.

Парламенцкі сход Саюзнай дзяржавы заклікаў да нармалізацыі беларуска-расійскіх адносін

Дэпутаты Парламенцкага сходу Саюзнай дзяржавы Беларусі і Расіі звярнуліся да прэзідэнтаў і прэм'ер-міністраў дзвюх краін з заклікам «неадкладна зрабіць крокі па нармалізацыі расійска-беларускіх адносін».

Прапануецца ў самы бліжэйшы час правесці пазачарговае пасяджэнне Вышэйшага Дзяржаўнага Савета Саюзнай дзяржавы «для зняцця ўзніклых праблем і прыняцця канкрэтных крокаў, якія забяспечваюць эфектыўнае ўзаемадзеянне эканомік нашых дзяржаў».

Дэпутаты таксама прапануюць вырашыць пытанне «аб правядзенні ў гэтым годзе рэферэндуму па Канстытуцыйнаму акту Саюзнай дзяржавы, які будзе асновай для далейшай інтэграцыі ў інтарсехах народаў, гістарычна звязаных паміж сабой».

Саюзнае парламентарны лічачы, што «яшчэ не позна змяніць сітуацыю і прадоўжыць рухацца да галоўнай мэты — да стварэння Саюзнай дзяржавы Беларусі і Расіі».

Кар. БЕЛТА.

У лясцэрку прэсы

«СВАВОЛЬСТВА, ШАНТАЖ І ПАЛІТЫКА СІЛЫ БЕЗ ВЫКАРЫСТАННЯ ПУШАК»

У адрозненне ад галасістых маскоўскіх дыктараў, СМІ ва ўсім свеце нават не ставяць пад сумненне, што нафтавы кранік Еўропе перакрыла Расія

Учора, як і ў папярэднія дні, тэма нафтагазавага дыялога не сыходзіла з першых старонак еўрапейскіх газет. Der Tagesspiegel, у артыкуле «Халодныя ногі» піша, што «тое, што робіць расійскія кампаніі — чытаць: расійская дзяржава, а менавіта прэзідэнт Уладзімір Пуцін — з залежнасці ад паставак нафты і газу дзяржавамі, мае мала агульнага з эканоміяй. Гэта свавольства, шантаж і палітыка сілы без выкарыстання пушак».

Французская Le Monde ў артыкуле пад красмоўнай назвай «Расійскі шантаж» называе энэргія гадоўнай зброяй, якой валодае Расія для правядзення імперскай палітыкі. На думку выдання, перш за ўсё гэта палітыка накіроўвалася супраць былых савецкіх рэспублік, якія адмовіліся прысягнуць на вернасць Крэмлю. «Транснафта» і «Газпром», дзве кампаніі, непасрэдна звязаныя з адміністрацыяй прэзідэнта, прымалі рашэнні аб змяненні тарыфаў у залежнасці ад прадстаўленай ім ступені кантролю над размеркавальнымі сеткамі.

дэлегацыя на чале з намеснікам прэм'ер-міністра, а таксама чакаецца прыбыццё кіраўніка ўрада Сяргея Сідорскага.

Практычна ўсе брытанскія выданні адлюстроўваюць прычына-следчы сувязь паміж увядзеннем расійскай бокам вывазной мытнай пошліны на пастаўкі нафты і мерай у адказ беларускага боку ў выглядзе пошліны на транзіт. Аўтарытэтыя «Ндзэпандан» і «Гардыян» цытуюць беларускага Прэзідэнта і падкрэпляюць, што ён адказаў адмовай на прапанову Уладзіміра Пуціна «ўключыць яго краіну ў Расію на правах правінцы».

Італьянская «Кар'ера дэла сэра» нагадае: «для таго, каб «пераканаць» беларусаў падпісаць газавы кантракт, Масква не толькі пагражала спыненнем паставак газу, але і выкарыстоўвала іншыя механізмы для ціску. Былі блакіраваны пастаўкі беларускага цырку і ўведзена пошліна на нафту, якая экспартуецца ў Беларусь».

Польскі «Дзёнік», каментуючы сітуацыю з пастаўкамі энэрганосьбітаў, адзначае, што польская знешняя палітыка, якая прыночыла крытыкавала ўлады Беларусі, апынулася ў тупіку. У сітуацыі, калі Прэзідэнт Беларусі абараняе суверэнітэт беларускай дзяржавы, Польшча «працягваюць варажую палітыку ў адносінах да беларускага боку, становіцца плячом да пляча з Масквой і абмежаванні беларускага суверэнітэту, а мы ж (Польшча) хацелі не гэтага». Аўтар лічыць, што Польшча дае памылковую ацэнку геапалітычным працэсам на ўсходняй мяжы, бо не змала прадабчыць беларуска-расійскі нафтагазавы канфлікт. «Дык чым мы ўвогуле займаліся на Усходзе на працягу ўсіх гадоў пасля развалу Савецкага Саюза?», — задаецца пытаннем журналіст.

«Московский комсомолец», вядомы неадэкватным стаўленнем да Беларусі, у матэрыяле «Кусе бомбы ў гоці будучу да нас» выказвае асцярогу, што «расійска-беларускія адносіны, сапсаваныя газавым пытаннем, падобна, сапсуюцца і ў ваеннай сферы». А тут, прызнае газета, пазіцыя ў Расіі слабая. Аглядальнік аналізуе важнасць, стратэгічнае значэнне і кошт ваенных аб'ектаў у Беларусі для абараназадольнасці Расіі. «У якую суму ацэняць палітыкі расійскай ваеннай аб'екты ў Вілейцы і Баранавічах, пакуль не ясна — гандаль яшчэ наперадзе», — лічыць выданне і прыводзіць меркаванне былога міністра абароны Беларусі П. Казлоўскага: «Расіі будзе больш выгадна мінімум 50 гадоў пастаўляць у Беларусь бясплатны газ у поўным аб'ёме спажывання, чым будаваць падобныя ваенныя аб'екты дэ-небудзь пад Смаленскам».

Уладзімір АЛЯКСАНДРАЎ.

Грошы ДОЛАР НАБІРАЕ МОЦ, ЧАСОВА?..

Напачатку гэтага года ў параўнанні са снежнем мінулага года на нафту на сусветных рынках знізіліся на 9 працэнтаў, а разам з гэтым змяніліся за мяжой і паводзіны амерыканскай і еўрапейскай валюты — доллар крута ўмацаваўся адносна да еўра.

Аднак аналітыкі не схільны ні ў адным, ні ў другім выпадку казаць пра тое, што падобныя тэндэнцыі захаваюцца на працягу час. Экспертны лічачы малавергадоўным, што цен на нафту будуць і далей істотна зніжаны. Тым больш, што арганізацыя краін-экспарцёраў вуглевадароднай сыравіны гатова адмовіцца ад маштабных інвестыц у павелічэнне здабываючых і перапрацоўваючых нафтавых магчымасцяў, каб не дапусціць зніжання цен нафты ніжэй за 55 долараў ШША. З'явілася інфармацыя аб тым, што АПЕК прыняла рашэнне знізіць здабываную нафту на 600 тысяч барэляў ужо зараз, а не на пачатку лютага, як планавалася раней. Таксама плануецца ў бліжэйшы час правесці экстраннае пасяджэнне, на якім будзе вырашана пытанне аб дадатковым зніжэнні здабывання. Ведучы гаворку аб перспектывах долара, міжнародныя эксперты заўважаюць, што становішча амерыканскай валюты даволі хісткае, нягледзячы на аптымістычныя даныя амерыканскай эканомікі.

— Што датычыцца цен на нафту, то тое, што адбываецца зараз — стандартнае перыядычнае хістанне, — гаворыць эксперт «Звязды», дэкан эканамічнага факультэта БДУ, прафесар Міхал КАВАЛЁЎ. — На мой погляд, часовае і правільнае тлумачэнне экспертаў, што гэта, у першую чаргу, усё сусветнага спажывання нафты звязана з рэкорднай высокай ва ўсім свеце тэмпературай. Усяму свету зараз для ацвяплення патрэбна меншая колькасць мазуту і іншых энэрганосьбітаў. Па-другое, даўжачасовым тэндэнцыям. Цэнтрабэнк Кітая нахапіў больш за трыльён долараў ШША ў златавалютных рэзервах, Японія — калія трыльёна, іншыя краіны Паўднёва-Усходняй Азіі — нахталі Тайваня, Гангкона, Сінгапура — той жа Расіі ўжо набліжаюцца да п'ятрыльёна долараў у золатавалютных рэзервах. За мяжой знаходзіцца калі 16 трыльёнаў долараў, і гэта тыя долары, якія атрыманы краінамі света за свае тавары, пастаўленыя ў Амерыку. У ШША адмоўнае гандлёвае саляда, яны даўно жывуць у доўг. Таму доллар можа мацнець толькі часова, пад уплывам спекуляцыйных і іншых фактараў. Стратэгічна курс долара да еўра рана ці позна (праз 4—5 гадоў) будзе складацца 1,5 дол/еўра. Гэта нямінуча. Таму на доўгатэрміновыя перспектывы я па-ранейшаму раю ўсім трымаць грошы не толькі ў доларах, але і ў еўра, расійскіх рублях і беларускіх, нягледзячы на ўсе нашы праблемы з Расіяй.

Ігар ШЧУЧЭНКА.

ISSN 1990-763X

КУРСЫ ВАЛЮТ	Курсы замежных валют, устаноўленыя НБ РБ з 11.01.2007 г. (аля бліжэйшай)	Курсы замежных валют для безвалютных разлікаў	Агенцтва Уладзіміра Граўцова
1 долар ШША	2 140,00	USD	26 4898
1 еўра	2 779,97	10 ЮАН	52 4415
1 тайваньскі т.	3 983,25	1000 BYR	12 3654
1 японскі л.	305,13	EUR	34 129
1 чэшская крона	100,22	Курс у гандлёвых кампаніях (на 10.01.2007)	
1 польскі злоты	714,45	Курс у гандлёвых кампаніях (на 10.01.2007)	
1 расійскі рубель	80,79	USD	2210 / 2320
1 украінская грывня	423,64		

Павышэце на часопіс «Глебель Буагелтор. Гэ на 2007 год у рэдакцыі па самай выгаднай цэне. Тэлефон рэдакцыі: 228-89-91.

Дапамога — праз «адно акно»

Для аказання непрацаздольным грамадзянам сацыяльна-бытавой дапамогі на даму ў Мінскай вобласці створаны 28 спецыяльных аддзяленняў. Яны працуюць у структуры цэнтраў сацыяльнага абслугоўвання насельніцтва. Тут атрымліваюць патрэбную дапамогу каля 23 тысяч чалавек.

Як паведамілі ва ўпраўленні ідэалагічнай работы Мінскага аблвыканкама, у цэнтральным рэгіёне праводзіцца актыўная работа па развіццю сеткі нестационарных устаноў сацыяльнага абслугоўвання для пажылых людзей. У аддаленых ад райцэнтраў населеных пунктах цяпер працуюць 236 дамоў сацыяльных паслуг, з іх 32 былі адкрыты сёлета. Як адзначылі ў Мінскім аблвыканкаме, плануецца, што да 2010 года ўсяго ў цэнтральным рэгіёне пачнуць дзейнічаць яшчэ 142 такія установы.

Сёлета на Міншчыне па лініі органаў сацыяльнай абароны прызначана і выплачана звыш 11 тысяч дапамог, агульнае выдаткі на гэта склалі больш чым 9,3 мільярда рублёў. Як заўважылі ва ўпраўленні ідэалагічнай работы Мінскага аблвыканкама, 3116 дапамог людзі атрымалі па прынцыпу «аднаго акна».

Мікалай ЛІТВИНЦАЎ.

Крымінал, здарэнні

А дзе конь?

Конь з павозкай зніклі на Каляды (7-га) з вёскі Няжудова Талачынскага раёна. Дзед, 1929 года нараджэння, з суседняй вёскі прыехаў на гэтым транспарце ў магазін. Кня і колы без дазволу «прыватызаваў» не вядомы. Хутка яго затрымалі: ім аказалася мясцовы хлопцек, 1980 года нараджэння. Вядзецца следства.

Аляксандр ПУКШАНСКІ.

Знайшоў патроны на прыпынку

На прыпынку грамадскага транспарту на ўскраіне Віцебска, у так званым раёне «Журжава», гараджанін знайшоў пакет з патронамі.

Знаходку, 136 патронаў, здаў у міліцыю. Застваецца пытанне: хто гаспадар? Аляксандр ПУКШАНСКІ.

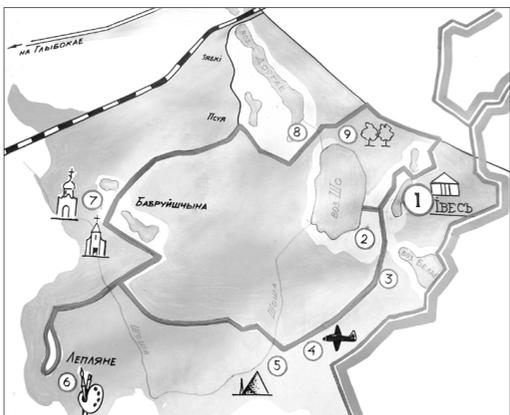
ПРЫПЫНАК У ЦЭНТРАХ Еўропы

Кожнаму еўрапейцу хочацца, каб яго краіна была цэнтрам Еўропы. Напрыклад, палякі лічаць, што сэрца Еўропы знаходзіцца менавіта ў іх, чэхі таксама не адмаўляюцца ад такой думкі. Вядома, што і літоўцы прэтэндуюць на такі цэнтр. Беларусы таксама не выключэнне. І, галоўнае, мы маем ґрунтоўны падставы лічыць, што цэнтральная кропка еўрапейскага тынненту знаходзіцца якраз на нашай тэрыторыі. А дакладней, на Глыбоччыне, на беразе малюўнічага возера з дзіўнаю, яўна беларускага паходжання, назваю — Шо. Яго вызначылі спецыялісты «Белкосмаэрагеадзіі» ў аддзеле картаграфіі Камітэта па зямельных рэсурсах, геадзіі і картаграфіі пры Саўеце Міністраў Рэспублікі Беларусь. Зразумела, гэтае вызначэнне не магло адбыцца без дапамогі самых сучасных камп'ютарных праграм і тэхналогій.

— Тут сапраўдны адпачынак для душы, — нярэдка даводзіцца чуць ад наведвальнікаў нашых мясцін. Іх няцяжка зразумець: цішыня пасля шумных гарадоў, блакітныя хвалі, малюўнічыя краёвіды — усё нараджае пацудоўны прыналежнасці да цэлага свету...

У наваколлях «возера-цэнтра» знаходзяцца вёскі Івесь і Храпы, крыху далей — Бабруйшчына, Пося, Зябі, Ляпляне. Усе паселішчы з багатай гістарычнай мінуўшчынай, кожнае па-свойму цікавае. Але найбольш адметны лёс аднайменнай з возерам вёскі Шо. Навокал захавалася шмат курганоў, альбо, як называюць па-мясцоваму, — валатавак. У час раскопак тут было выяўлена шмат цікавых археалагічных знаходак, якія прывіваюць сьвятло на першых насельніках. Напрыклад, у раскопках 1939 года, у якіх удзельнічалі польскія вучоныя, быў знойдзены срэбны медальён у выглядзе арабскага дырхема канца X — пачатку XI стагоддзя. Гэта дае падставу меркаваць, што тут перакрываўваліся важныя гандлёвыя шляхі. З друкаваных крыніц вядома, што ў маёнтку Шо існавала багатая нумізматычная калекцыя, заснаваная на мясцовым матэрыяле. Знаходкі сведчаць пра высокі ўзровень развіцця культуры і побыту тутэйшага люду тых даўніх часоў. На жаль, гэтая калекцыя згубілася, а ад маёнтка застаўся толькі ўспамін.

Многія спрачаюцца: адкуль узятася назва Шо? Ёсць некалькі тлумачэнняў. Па-першае, гэтае слова мае балтыцкае паходжанне і азначае «мікльві, хуткі». Сапраўды, у дачыненні да вады такая назва вельмі падыходзіць. Па-другое, са слоў мясцовых старажылаў, назва і вёска, і возера прыйшла нібыта з часоў прыгоны. Жыў у гэтай мясцовасці пан, звалі яго Жаба. З 12 гаспадарскіх двароў 7 належалі яму, а пяць астатніх — суседняму пану Храпавіцкіму. Вёска дзялілася на дзве часткі. (Тая, якой распараджаўся пан Жаба, мела назву Жабіншчына). Размаўляючы з людзьмі, пан любіў пытацца: «Сшо?». Кожная з гэтых версій мае права

на існаванне. Напэўна, чым больш легенд і паданняў, тым больш рамантычным і загадкавым здаецца сам гэты край. Ці не так? Да Першай сусветнай вайны ў вёсцы налічвалася амаль дзве з паловай сотні жыхароў. А Глыбоччына, як вядома, да трыццаці дзевяці гадаў мінугла стагоддзя належала Польшчы.

Пра возера Шо таксама існуе некалькі паданняў. Адно з іх распавядае пра тое, што на дне возера знаходзіцца... могілка. Вельмі старажытная. І можа таму мясцоваму гэты вадаём называецца — «крыжы». А вось што, дарэчы, гаворыць пра Шо-крыжы больш дакладная навука — геаграфія: глыбіня возера — 3—3,5 метра, плошча вадынаго люстра — 20 квадратных кіламетраў. У яго ўпадаюць пяць рэчак, а выцякае толькі адна — Шоша («хуткая вада»). Возера багатае прыроднымі скарбамі. У канцы 80-х у ім былі выяўлены валькія запасныя сарапелю, якому няма роўных сярэд угнаенняў ніўных палёў. З трох палёў яго выкарыстоўваюць і ў медыцыне. Была распрацавана тэхналагічная праграма па здабыцці сарапелю, і справа ішла да набыцця спецыяльнага здабываючага абсталявання ў Прыбалтыцы. Але развал Саю загарнуў добрыя намеры, і гэты скарб аказваўся недасягальным і незапапрабаваным.

Адзіны знаўца ўсіх водных нетраў вадаёмаў у цэнтры Еўропы — рыбае падарства: карась, плотка, карп, акунь, шчупак... Адсутнічае ў гэтым пераліку іхна толькі сом. Нядаўна Падсвіцкай лясная гаспадарка, якой даверана апека над возерам, папоўніла шанскую рыбную сям'ю. Сюды запустілі белага амура, звалі яго Жаба. З 12 гаспадарскіх двароў 7 належалі яму, а пяць астатніх — суседняму пану Храпавіцкіму. Вёска дзялілася на дзве часткі. (Тая, якой распараджаўся пан Жаба, мела назву Жабіншчына). Размаўляючы з людзьмі, пан любіў пытацца: «Сшо?». Кожная з гэтых версій мае права

ГРУНТ

або Расказ пра палескага армяніна

Старшыню сельгаскааператыва знайшлі на ферме (там ацялялася карова, і У. Грыгаран прысутныў пры ацёле. Не тое каб сам прымаў роды, а назіраў за работай падначаленых). Працоўны дзень, ферма, каровы... а старшыня «пры парадзе» — адрасаваны і нашчышаны. Падумалася, што гэта да сустрэчы Грыгаран вырашыў падрыхтавацца, а пазней высветлілася — Ваганавіч так кожны дзень ходзіць, гэта яго стыль жыцця.

У Беларусі У. Грыгаран застаўся пасля арміі — паступіў у Горацкую сельгасакадэмію, хоць ужо меў спецыяльнасць вінароба — на радзіме закончыў тэхнікум, але вырашыў яшчэ стаць аграрном. У акадэміі ён «пакаў вока» на студэнтку Людмілу Якубоўскую. Гэтае залячэнне было ўспрынята многімі неадназначна. «Нічога з гэтага не будзе. Пагуляе да на армянцаў жніцца. Яны толькі сваіх «бярэць», — папярэджвалі дзятчын, але атрымалася інакш. На чацвёртым курсе яны пажаніліся, а на пятым ужо мелі сына.

Пасля акадэміі У. Грыгаран паехаў на радзіму жонкі, у вёску Люсіна, што на Палессі, і заняў пасаду галоўнага аграрома ў мясцовым калгасе.

ГРОШЫ СА... СКЛЕПА

Ненадзейнае сховішча для ўласных грошай знайшла 82-гадовая вясковая бабўлька з Валожынскага раёна: накопленыя сродкі яна трымала ў... склепе. Якім чынам пра гэта даведаўся не вядомы зладзюжка, — устанавіць пра-

вайку, абуць гумовыя боты і ездзіць на матацыкле па полі, то адносны пачалі мяняцца. А народ тут дабрадушны, наіўны, хоць і жыў бедна. Можна ад беднасці такая даверліваасць.

А яшчэ У. Грыгаран здзіўіў адзін факт. На Магілёўшчыне пры кожнай хаце ласна, а плоту няма, а на Палессі наадварот. Можна таму на тэрыторыі гаспадарак, якія затым узначальваў Грыгаран, заўсёды працавалі ласны. Ды і сёння зайці ў праўленне ў брудных ботах ніхто не адважыцца.

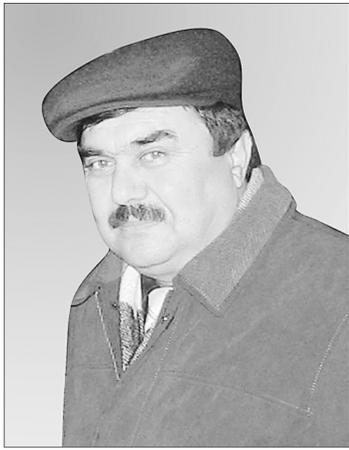
Доўгі час У. Грыгаран кіраваў гаспадаркай «Парыжская камуна», быў узнагароджаны ордэнам «Знак пашаны», затым працаваў начальнікам упраўлення сельскай гаспадаркі райвыканкама і вась з гэтай пасады пайшоў у заняпалы сельгаскааператыв «Дубнякі». Хоць вырабца мог і лепшую гаспадарку. Надой малака ў 2001 годзе былі мізэрныя — 1501 кілаграм ад каровы, а праз пяць гадоў «Дубнякі» па малаку выйшлі на першае месца ў раёне. Штогод каровы прыбаўляюць амаль па 600 кілаграмаў малака кожная, і сёння тут надойваюць без малага па чатыры з паловай тысячы і ўжо размова ідзе на бліжнюю перспектыву — 7 тысяч кілаграмаў.

І справа тут не столькі ў гэтых надоях, бо хоць для Ганцаўшчыны яны і высокія, але да рэкордаў яшчэ далёка, тут важна другое. У «Дубнякі» не завозілі кароў з Галандыі і на фермах не ўстанаўлівалі замежнае абсталяванне — усё заставалася

ваахоўнікі, якія расшукваюць «сузломшчыка». А вось старая ў выніку «несанкцыянаванага» пранікнення зладзеяў ў склеп страціла 2 мільёны 500 рублёў і 300 долараў ЗША.

Ігар ГРЫШЫН.

За два гады некалькі разы спрабаваў сустрэцца з У. Грыгаранам — армянінам, які асеў на Палессі і сёння ўзначальвае СВК «Дубнякі», але Уладзімір Ваганавіч аднекаўся па тэлефону, і тады давялося звярнуцца да старшын Ганцаўскага райвыканкама Уладзіміра Столяра па дапамогу. Не ведаю, што на другім канцы провада адкажаў кіраўніку раёна У. Грыгаран, але праз нейкую гадзіну ўжо быў у СВК «Дубнякі».

ся знешне быццам бы як і раней, а вось узначалі гаспадарку У. Грыгаран — адбыліся зрухі, нягледзячы на ўсе прыродныя катаклізмы, беднаму зямлю, адсутнасць моцнай дзяржавы і кіраўніцтва раёна хваліць Уладзіміра Ваганавіча і ставіць яго ў прыклад іншым кіраўнікам гаспадарак. Магчыма, гэта не ўсім і падабаецца, маўляў, мы тут вырасілі, а гэтыя вострыя... Але тым чаму менавіта армяніну Грыгарану разам з мясцовым людам удалося дасягнуць канкрэтных вынікаў?

— А нічога надзвычайнага я не прыдумваў. Найперш неабходна стварыць умовы для працы, каб на работу чалавек ішоў з задавальненнем. Напрыклад, дзяржы ў нас кармоў не раздаюць і гной не вырабаюць — даялося ўдасканальваць тэхналагічны працэс, а па-другое, людзям патрэбны стымул — вось гэта бадай што галоўнае. Напачатку праўленне прыняло рашэнне: даярка, якая надойла па 4 тысячы кілаграмаў малака ад каровы, атрымае

каляровы тэлевізар. І неўзабаве адна даярка выйшла на гэты рубжк. Праз два гады выдалі два тэлевізаны ў 2005 годзе — пяць тэлевізараў і тысячы долараў атрымалі даяркі. А летас устанавілі малакідзільнікі, але настануў момант, калі неабходна было ўстанавіць новы, больш высокі арыенчэр. І вост прынялі рашэнне: даярка, якая надойла 7 тысяч кілаграмаў ад каровы, атрымае «Жыгулі». І ўжо ёсць надзея, што праз нейкі год-другі гэты рубжк будзе ўзяты, — выказаўся старшыня сельгаскааператыва.

А тое, што каровы павінны быць накармленыя і дагледжаныя, то тут і пытанна няма. Нават падумалася: калі каровы сытыя, то і старшыня вясёлы. Сяродзіна зімы, а ўжо лавана явлена сіласу з верхам і рагулі лянвіна перабраюць яго. Статак крутлы год на стойлавых утрыманні, і У. Грыгаран толькі шкадуе, што не мае магчымасці даць каровам камбікорм «на поўную губу» і тады пра рэкорды не будзе размова — яны стануць звычайнай справай. Але мяне уразі-

лі не каровы. Ну дагледжаныя, але ж падобную каршну можна ўбачыць на фермах і ў іншых раёнах. А вось, калі Ваганавіч пачаў крэйдаі на дошцы, якая вісіць у кабінце, паказаць, пра што ён марыць, то падумалася: «Ну вост, маршал Баграмян распрацоўвае наступальную аперацыю». Менавіта школьнай дошкі і такога метаду зносінаў з падначаленымі ды і, напэўна, з калегамі, мне не давялося бацьчы ні ў адным кабінце кіраўнікоў розных рангаў.

Праўда, галоўны заатэхнік Гліна Ясько расказаў: «Калі Ваганавіч вырашыў зрабіць рэканструкцыю фермаў і пачаў мяляваць на дошцы розныя схемы, я глядзела і нічога не разумела, а вось калі ён прыйшоў на ферму і паказваў на месцы, то усё адразу ж стала ясным».

Давялося пачуць, што ў сваёй гаспадарцы У. Грыгаран нікому не давярэа і стараецца ўсё трымаць пад кантролем. «Тут размова ідзе не аб недаверы. Я лічу — кожны кіраўнік павінен ведаць, што робіцца ў яго «парафіі», усёмі пытаннямі жыцця ў гаспадарцы абавязаны валодаць», — патлумачыў старшыня.

Першае ўражанне (знешняе) ад Уладзіміра Грыгарана — не наш чалавек, у сэнсе не беларус. Ярка выражаны каўказец, як ні круці, выдзяляецца сярод мясцовага люду, але пачынаеш з Ваганавічам размаўляць, то чуеш «кажаш, маеш...» і ўжо хіліцца душой да чалавека.

У сям'і Грыгаранаў трое дзяцей. Для сыноў імяны даваў бацька — Артур і Армен, а дачку назвала маці — Кацяя. Дзеці падобныя на бацьку — чарнявыя, але калі пачынаеш з Артурам гаварыць, то бачыш перад сабою палескага хлопца. Каця пакуль яшчэ студэнтка і, калі аднойчы выкладчык у яе спытаў: «Каця, дык ты армянка ці беларуска?». Дзяўчына адказала: «А вы выбірайце, хто больш падабаецца».

Калі ў 1992 годзе ў Нагорным Карбаху пачалася вайна і бомба трапіла ў дом Грыгаранаў, старэйшы сын забраў да сябе на Палессе бацьку і сваіх братоў. Вост так Грыгараны пакінулі горы і пачыліся на палескіх балотах. Старшыя вельмі цяжка гэта перажывалі. Жыццё пражылі ў гарах, а тут усё нявыкліае і толькі мясцовыя людзі, як маглі дапамагалі армянам перанесці горыч сараставання з радзімай.

Сёння Грыгараны на Палессі сталі сваімі. Тут Уладзімір Ваганавіч пахаваў свайго бацьку, на гэтай зямлі нарадзіліся яго дзеці і ўнукі — ён ужо назаўсёды прывязаны да Беларусі. Праўда, Ваганавіч шкадуе, што не навучыў дзяткі гаварыць па-армянску, і лічыць, што ад гэтага яны згубілі нешта значнае.

— Я ў гэтую зямлю назаўсёды пусціў карані, — кажа У. Грыгаран, — яна стала асновай майго жыцця, майм ґрунтам.

А Людміла Канстанцінаўна, — жонка Ваганавіча, расказала пра паездку на радзіму мужа.

— Захацелася яму вельмі наведаць сваё роднае. Сабраліся аднойчы і паехалі. Пабылі мы там нейкі тыдзень, а ён і кажа: «Паехалі назад — дадому!».

Сымон СВІСТУНОВІЧ, Ганцавіцкі раён.

Падведзены вынікі конкурсу на лепшае апавяданне

Каля 40 апавяданняў паступілі ў рэдакцыю газеты «Звязда» ў 2006 годзе з паметкай «На конкурс». Агублікавана 13 твораў. Некаторыя рэкамендаваныя да публікацыі апавяданні не паспелі выйсці летас, яны будуць надрукаваны ў нашай газеце ўжо ў гэтым годзе.

Пераможцы літаратурнага конкурсу «Звязда» 2006 года:
1-я прэмія — **Таіса Сямёнава**, г.п. Астравец Гродзенскай вобласці (апавяданне «Дзевяць сёлкі», 29 лістапада);

2-я прэмія — **Васіль Ткачоў**, г. Гомель (апавяданне «Раб чмяля», 6 студзеня);

3-я прэмія — **Ала Бароўская**, вёска Габрыўеўка Пухавіцкага раёна Мінскай вобласці (апавяданне «Хімічны аловак дзятчынства», 23 сакавіка);

3-я прэмія — **Андрэй Сідарэйка**, вёска Каравачы Рэчыцкага раёна Гомельскай вобласці (апавяданне «Вальс чырвоных гронак рабін», 29 снежня);

Рэдакцыя газеты «Звязда» выказвае шчырую ўдзячнасць вядомаму беларускаму пісьменніку Віктару Казыко, які вёў пераліску з аўтарамі і рэцэнзаваў дасланыя на конкурс апавяданні.

Пераможцаў конкурсу запрашаем у рэдакцыю газеты «Звязда» 18 студзеня ў 14 гадзін.

Кантактныя тэлефоны: 287-18-27; 287-19-19.

Да ўвагі ўдзельнікаў штогадовага літаратурнага конкурсу газеты «Звязда» ў 2007 годзе

Нагадаем, што конкурс на лепшае апавяданне адкрыты для ўсіх — як для прафесійных, «масцітых» літаратараў, так і для пачаткоўцаў.

На конкурс прадстаўляецца адно апавяданне памерам да 5 стандартных машынапісных (або камп'ютарных) старонак.

Прасім аўтараў паведамаць колькі слоў пра сябе. Дасылайце, калі ласка, і свой фотаздымак.

Лепшыя апавяданні, дасланыя на конкурс, будуць рэгулярна друкавацца на старонках нашай газеты.

Нечаканы рэпартаж

СУПАРОСНАЯ СЛАБАДА

Назву такога паселішча памятаюць толькі старажылы Стаўбюцшчыны. У пядцэсятыя гады мінулага стагоддзя тутэйшыя ўлады, угледзеўшы ў назве нейкую немілагучнасць, перайменавалі вёску ў Падгорную. Праўда, трапна. Задзібы вясцоўцаў раскінуліся пад гарой у зацішку зялёнай грады Налібоўскай пущы, якая абступіла вёску.

Тут колісь, да Вялікай Айчыннай вайны, было 148 хат, што стаялі шчыльна адна да адной нібы адно цэлае, дзе ўпраўляліся са сваімі гаспадаркамі, працавалі, раслі 350 жыхароў. На вясковай вуліцы, на шырокім поплаве пасвіліся, пеціліся ў гэці бела-ружыя, грузныя ад нагульнага тлушчу сенаматы, рухавыя падвінкі, чародкі парастаў, апраўдываючы не толькі назву вёскі, але і спрашляючы гаспадароў. На мясцовых базарах стараліся купіць свайго менавіта адсюль. Жывёліны былі непераборлівыя да ежы і хутка тлушцелі. Ды ў час нямецкай акупацыі, блакады партызанскай зоны вёска была спленена дашчэнту, многія жыхары раздзілілі лёс вывезеных вязняў, іншыя з дапамогай родзічаў, знаёмых прыжыліся ў суседніх вёсках. Сваіны вайны паселішча адрадылася толькі часткова і то ўжо за кошт перасяленцаў пушчанскіх хутаран.

Славу ж свінагадоўлі цяпер працягваюць жывёлаводы мясцовай свінафермы. Такім успамінам

Васіль ЗЯНЬКО. Фота аўтара.

Харчумся правільна

За «жывой» вадой — здароўе

Зараз на паліцах маазінаў і супермаркетаў можна ўбачыць мноства найменняў пітной вады. Як правільна выбраць ваду для піцця і прыгатавання ежы, якая зробіць чалавека здаравейшым? Дарчы, у навагоінным нумары вашай газеты было шмат сказана пра якасць вады маркі «Дарыда», у прыватнасці, пітной «Аква-Дарыда».

мае прыемны смак і карысна для нашага арганізма. На прадпрыемстве «Дарыда» контроль якасці вызначаецца з дапамогай сучаснага абсталявання і найноўшых тэхналогій. Збалансаванае ўтрыманне мінеральных соляў робіць ваду карыснай і ідэальнай для піцця і прыгатавання ежы. Дадам, што вада «Аква-Дарыда» з артызанскай свідравіны ачышчаецца толькі механічным шляхам з дапамогай сістэмы фільтрацыі. Яна не падвяргаецца ніякім хімічным апрацоўкам. І як адметнасць высокай якасці вады — яе можна даваць нават дзецям з аднаго года без папярэдняга кіпячэння.

Так што, паважаны чытач, «Аква-Дарыда» — гэта якраз тое, што патрэбна штодзённае чалавеку. Не магу сказаць, колькі сярэднестатыстычны беларус выпівае за год пітной бутыліраванай вады. Але ж статыстычныя даныя з некаторых еўрапейскіх краін сведчаць: штогод італьянец спажывае каля 140 літраў такой вады, француз — 100 літраў. Упэўнена, хоць нашаму чалавеку да такіх рэкордаў пакуль далёка, тым не менш ёсць да чаго імкнуцца. Як-нік, а на кану яго здароўе.

Аляксандр Сяргеў, г.Мінск

Сапраўды, у навагоінным нумары нашымі гасцямі была фірма «Дарыда» — вядучы і кіраўніцтва мінеральнай і пітной вады, і таксама газіраваных напіткаў. Таму мы вырашылі па камментарыі далёка не хадзіць, а звярнуцца да загадкавага лабараторыі УПП «Дарыда» Волгі КУДЗЕЛІКІ.

— Важнасць вады, — гаворыць Волга Іванаўна, нельга пераацэніць. Таму варта ведаць, што лепш выпіваць ваду, якая атрымана з артызанскай свідравіны — гэта «жывая» вада, а не падрыхтаваную для піцця. Такую ваду фактычна з'яўляецца мёртвай. Як правіла, яна бярэцца з водаправоднай сістэмы, апрацоўваецца хлорам, пры гэтым утвараюцца таксічныя злучэнні, здольныя накопільвацца ў тканках арганізма. Рэчывы, што ўтрымліваюць хлор, негатыўна ўздзейнічаюць на печань, нервовую і крывацую сістэмы, многія з якіх

МУЗЫКАЙ ДУШЫ

СТАНУЦЬ «СТУДЗЕНСЬКІЯ МУЗЫЧНЫЯ ВЕЧАРЫ» У БРЭСЦЕ

ХІХ Міжнародны фестываль класічнай музыкі праходзіць у Брэсце. За чатыры дні фесту аматары класікі змогуць наталіць душу музыкой у выкананні прызнаных майстроў.

Фестываль абяцаны ўпрыгожыць зорка сусветнай опернай сцэны Маквала Касрашвілі — сцэнічная партнёрка Дамітрыя Хварастоўскага, тэнар з Гданьска Пётр Кусевіч — віртуозны выканаўца музыкі барока, амацыянальны іспанскі дырыжор Луіс Карлас Бадзіа. Італію на дзевятнаціх «Вечарах» прадставіць сапрапа Лаура Мартарана, Паднябскую — даўка кітайска дыпламата і таленавітая піяністка Мін Лі, Венгрыя — духавы аркестр з Будапешта, Галандыя — наш зямляк, які не так даўно прыняў грамадзянства гэтай краіны, лаўрэат міжнародных конкурсаў піяніст Віталь Стахевіч. Ён будзе выконваць адзін з найбольш складаных твораў Пракоп'ева — санату № 7.

На праканферэнцыі дырэктар фестывалю Лілія Батырава ў ліку яго знаходак таксама назвала камерны ансамбль з Варшавы «Kontopelo», украінскую кавальскую Саламею Прыймюк. Самаму юнаму ўдзельніку «Вечароў» Сяргею Альтшулеру, адначасова прэміяры Фунду Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь па падтрымцы таленавітых вучняў і студэнтаў яшчэ не споўнілася 13 гадоў. Паказ маладых беларускіх музыкантаў — асабліва брэсцкага фесту.

Асобная ўвага на сёлётных «Студзеньскіх музычных вечарах» будзе нададзена скрыпцы. Цікавымі аб'ядаюць быць квартэты. З невідомым пакуль брэсцкім членам духавым інструментам з'явіліся ўзросту і талентам пазнаёміць саліст узорна-паказальнага аркестра пагранічных войскаў Сяргей Бартоўскі.

Святлана ЯСКЕВІЧ.

Твае правы

«РАКІРОўКА». 3 РАЗЛІКАМ НА БОЛЬШЫ ПАМЕР

Як вядома, пенсіі атрымліваюць каля 2,5 млн грамадзян Беларусі, ці жожы чэцвёрты жыхар нашай краіны. Пры гэтым перапораз узнікаюць сітуацыі, калі адзін і той жа чалавек мае права на два ці нават некалькі відаў пенсій адначасова. Як у такіх варунках выбраць аптымальны варыянт і пры якіх умовах можа адбыцца пераход на пенсію па страце карміцеля, на пенсію дзяржслужачага або «замена» пенсіі па інваліднасці пенсій па ўзросце? У 30м гэтым мы паспрабуем разабрацца з дапамогай начальніка галоўнага ўпраўлення пенсійнага забеспячэння і сацыяльнага страхавання Міністэрства працы і сацыяльнай абароны Валяціны Вікенцьеўны КАРАЛЁВАЙ.

Галоўная ўмова — утрыманне

Страата карміцеля — заўсёды страта сямейнага даходу. І, як правіла, даходу асноўнага. Таму невыпадкова, што магчымаць прынамсі часткова яго кампенсацыі за кошт пенсіі было і будзе пытаннем актуальным. І усё ж, хто і пры якіх умовах можа разлічвацца на такую пенсію?

— Права на пенсію ў выпадку смерці карміцеля даецца выключна тым, хто знаходзіўся на яго ўтрыманні, — тлумачыць Валяціна Каралёва. — Да прыкладу, у падобнай сітуацыі не ўзнікае ніякіх пытанняў наконт дзяці. Дзеці ва ўзросце да 18 гадоў або ва ўзросце ад 18 да 23 гадоў пры ўмове навучанна на дзённых аддзяленнях навучальных устаноў змогуць атрымаць пенсію па страце карміцеля. Іншая справа — муж ці жонка. У адносінах да іх спатрэбіцца вызначэнне факта знаходжання на ўтрыманні. І, дарэчы, такі факт з улікам усіх акалічнасцяў вызначаецца або раённай камісіяй па прызначэнню пенсіі, або судом.

Звычайная пенсія па страце карміцеля складае 40 працэнтаў ад яго заробку на кожнага непрацаздольнага члена сям'і. Больш высокай выплата будзе толькі ў выпадку, калі смерць карміцеля звязана з катастрофай на Чарнобыльскай АЭС. Аднак «чарно-

па ўзросце проста не прынясе ніякай карысці.

Асобная гаворка аб інвалідах, якія па стану здароўя змоглі працаваць зусім невялікі стаж, скажам, год-два. У такім выпадку пераход на пенсію па ўзросце, нават на няпоўную, немагчымы ўвогуле. Так, нагадае Валяціна Каралёва, права на няпоўную працоўную пенсію па ўзросце атрымліваюць толькі асобы, якія маюць не менш чым 5 гадоў страхавога стажу — дзейнасці, у перыяд якой работнік падлягаў і плаціў уносы дзяржаўнага сацыяльнага страхавання.

20 гадоў. І не менш

Між тым, які сведчаць звароты ў рэдакцыю, таксама «няпросты» тэмай застаецца пераход з працоўнай пенсіі на пенсію па ўзросце, у тым ліку магчыма і ўзросту дзяржслужачага. Якія ўмовы ёсць у гэтым выпадку?

— Нялішне нагадаць, што ўпершыню само паняцце «дзяржаўная служба» з'явілася ў сакавіку 1994 года ў сувязі з уступленнем у сілу Закона «Аб асновах дзяржаўнага кіравання вельмі праймаць перыяд — не менш за 20 гадоў. І ў тым ліку не менш чым 2 гады — пасля сакавіка 1994 года. Аднавядома, права на такую пенсію не будзе мець асобы, якія не працавалі ў дзяржапраце пасля гэтага перыяду. А таксама асобы, якія маюць менш за вызначаны стаж дзяржслужбы — нават калі ён складае 19 гадоў 11 месяцаў і 29 дзён.

Варыянтаў шмат. А пенсія — адна

Траба адзначыць адразу, што паводле артыкула 6 Закона «Аб пенсійным забеспячэнні», чалавек, які мае права адразу на некалькі відаў пенсій, можа быць прызначана толькі адна з іх. І тае ж правіла датычыцца асоб, якія маюць права як на пенсію ў сувязі з няшчасным выпадкам на вытворчасці ці прафзахвораннем, так і на штомесячную страхавую выплату на гэтай жа падставе. Праўда, чалавек, які атрымаў працоўнае званчэнне і дадасянуў агульнаўсталяванага пенсійнага ўзросту, усё ж прызначаць дзве выплаты адначасова — і пенсію па ўзросце, і страхоўку.

— Грамадзянін, які мае права на некалькі відаў пенсій адначасова, павінен зрабіць выбар самастойна, — заўважае Валяціна Каралёва. — І цалкам лагічна, што перавага заўсёды аддаецца большаму памеру. А падказваць найбольш аптымальны варыянт кожнаму могуць у органах па працы і сацыяльнай абароне па месцы жыхарства. Да слова, тут жа дадуць адказ і на ці не галоўнае пытанне — ці ёсць увогуле сэнс у змене віду пенсіі.

Зразумела, што канчатковы выбар павінен быць пацверджаны пісьмова заявай. І пераход з аднаго віду пенсіі на іншы будзе зроблены менавіта з дня яе падачы разам з пакетам усіх неабходных дакументаў. Пры гэтым варты мець на ўвазе, што ў выпадку пераходу на іншую пенсію заробак вылічваецца на агульных падставах, якія вызначаны заканадаўствам. І ў тым ліку, па жаданню пенсіянера, новая пенсія можа вылічвацца з ранейшага заробку.

Сяргей ГРЫБ.

Спорт-тайм

Кваліфікаваліся!

Мужчынская зборная па настольнаму тэнісу заняла трэце месца ў кваліфікацыйнай групе «D» і прабралася ў фінальную частку кантынентальнага першынства (з 25 сакавіка па 1 красавіка гэтага года барацьбу за медальі ў Бялградзе будзе вядзецца прадстаўніц 16 краін). У апошнім турні Уладзімір Самсонаў, Яўген Шчэцінскі і Віталь Нехведовіч справіліся з камандай Іспаніі — 3:1.

Глеб-малодшы: паміж «Каўнасам» і «Хартсам»

Нападаючы Вячаслаў Глеб згуляе ў матчах «Кубка чэмпіёнаў Саюзнасці» у Маскве ў складзе літоўскага «Каўнаса». Ці працягне беларускі футбаліст выступаць за гэты клуб пасля завяршэння спарбярніцтва, пакуль невядома: ён можа застацца ў мінскім МТЗ-РІПА. Па папярэдняй дамоўленасці летам Глеб-малодшы прыядзецца ў шатландскі «Хартс». Праўда, для гэтага яму патрэбна правесці ў складзе нацыянальнай зборнай яшчэ тры матчы. Магчымы працяг кар'еры і ў Германіі. Нагадаем, што ў традыцыйным турніры «Кубак чэмпіёнаў Саюзнасці» возьме ўдзел і чэмпіён і ўладальнік Кубка Беларусі барысаўскі БАТЭ.

Юрэвіч у «Гомелі»

Новым трэнерам «Гомеля» стаў 49-гадовы спецыяліст Анатоль Юрэвіч, які раней быў настаўнікам мінскіх «Лакматыва» і «Тарпеда», рэчыцкага «Ведрыча», мазырскага МВКЦ, запарожскага «Металург». Найбольшы поспех трэнера звязаны з мазырскім клубам, з якім ён выйграў чэмпіянат Беларусі і Кубак краіны.

Экстрэмальны дэбют

Пасля чатырох этапаў аўтамобільнага марафона на дэбютнай для беларусаў ралі «Лісбон-Дакар» наш экіпаж у складзе пілота Сяргея Шкеля і штурмана Аляксандра Інуса заняў 113-ю пазіцыю. Нагадаем, што такое становішча звязана з шэрагам цяжкасцяў: на першым этапе ў аўтамабілі «Оскар» перагарэў задні рэдуктар, потым машына ўязвала ў пяску, калі беларусы спрабавалі даламачы чужою экіпажу; на другім этапе быў моцна пашкоджаны аўтамабіль і нашы спартсмены атрымалі штрафныя ачкі; на трэцім было цяжка рухацца з-за частай змены напрамкаў на камяністым бездарожжы і г. д. Складанасць гонкі даказвае той факт, што ўжо адзін з яе ўдзельнікаў пацяпеў: у Марока разбіўся дэбютант марафона 29-гадоваў аўтамабіліст з Паўднёвай Афрыкі. Наогул за ўсю гісторыю ралі загінула 46 чалавек, з якіх 26 — гошчыкі.

Утэрняное **свідельства інваліда ІІ групы серыі 09 № 105002**, выданае на імя **М.А. Молібошко, считаць недействительным.**

МТС — НОВЫ ЦЭНТР У ВІЦЕБСКУ: ПА ПРЫНЦЫПУ «АДНАГО АКНА»

У Віцебску святочна адкрыўся трэці па ліку **цэнтр абслугоўвання абанэнтаў вядучага апэратара сатавай сувязі ў нашай краіне — МТС. Зараз жожы другі дарослы жыхар Віцебскай вобласці з'яўляецца абанэнтам менавіта гэтай кампаніі, што гарантуе якасны і даступны сучасны «мабільны» паслугі!**

Як адзначыў дырэктар Віцебскага філіяла кампаніі «МТС» Ігар Саўчанка, «мы з асаблівай увагай адносімся да павышэння якасці сэрвісу, дзеля чаго працягваем павелічэнне колькасці ўласных цэнтраў абслугоўвання абанэнтаў МТС... Першы з такіх цэнтраў быў адкрыты ў Віцебску больш за тры гады таму. У лютым 2006 года на Віцебшчыне пачаў работу яшчэ адзін цэнтр — у старажытным Полацку, а ў ліпені ўласныя цэнтры МТС адкрыліся таксама ў Наваполацку і ў Віцебску па вуліцы Чкалава, 19, корпус 1.

Сёння мы запрашаем віцебчан і гасцей горада ў новы цэнтр, што знаходзіцца ў новым мікрараёне па Маскоўскаму праспекту, 9, корпус 1, дзе так-

сама гатовы аказаць ім увесь комплекс паслуг на высокім прафесійным узроўні».

Спецыялісты цэнтраў працуюць па прынцыпу «аднаго акна». Даюць наведвальнікам прафесійныя кансультацыі ў выбары мадэлі тэлефона, тарыфнага плана, пажаданага нумара, дадатковых паслуг сувязі, розных сэрвісаў, у тым ліку і інфармацыйных, і прапануюць звыш трох дзесяткаў сертыфікаваных па беларускіх стандартах мадэляў тэлефонаў вядучых сусветных брандаў. Тут жа можна атрымаць дэтэлізацыю вызавуў, апаціцца паслугі МТС...

Намеснік старшын Віцебскага абласнога выканаўчага камітэта Віктар Пітруша адзначыў падчас выступлення перад гараджанамі, што МТС у рогінене папаўняе мядсвоў бюдэжэт на мільярдны рублёў, стварае новыя рабочыя месцы, а супрацоўнікам выплачваюць дастойную зарплату. Ён выразаў упэўненасць, што гэта не апошні новы фірмовы цэнтр МТС у Прыдзвінскім краі.

Аляксандр ПУКШАНСКІ.

ДЗЕНЬ АДКРЫТЫХ ДЗВЯР'ЯЙ

Правядуць 11 студзеня ўсе 125 мінскіх ЖЭСаў і 32 разлікова-даведчацкія цэнтры (РДЦ). Аб гэтым паведаміў намеснік начальніка па эксплуатацыі жылёлага фонда дзяржаўнага ўнітарнага прадпрыемства «Галоўнае вытворчае ўпраўленне жылёлагаў гаспадаркі Мінгарвыканкама» Леанід Казакюўскі. Паводле яго слоў, кіраўнікі і спецыялісты ЖЭСаў і РДЦ будуць прымаць наведвальнікаў з 10 да 20 гадзін. У гэты дзень жылцы змогуць зварнуцца па пытаннях эксплуатацыі і ўтрымання жыллага фондаў, а таксама ўнесці свае прапановы па паляпшэнню работы кімунальных службаў.

Кар. БЕЛТА.

СА СВІНОЙ АДБ'ЮНОЙ УСЁ У ПАРАДКУ!

Асобныя прадпрыемствы перапрацоўкі дасягнулі еўрапейскага ўзроўню вытворчасці

Мяркуючы па ўсім, часы таварнага дэфіцыту засталіся ў мінулым. Таксама як і ўспаміны пра вялізныя чэргі за самай неабходнай прадукцыяй — цяпер падаецца амаль неверагодным, што для таго, каб набыць «смачнёвкы», даводзілася адстаіць доўгі час. Стары анекдот наконт таго, што свіной адб'юной хутка стане кавалак хлеба, які «адбіты» ў свінні, страціў сваю пікантнасць і актуальнасць. За паліцы айчынных крамаў не варта хвалявацца — пры жаданні сёння можна набыць усё, што заўгодна. Былі б грошы. Так што са свіной адб'юной усё ў парадку, і не толькі з ёй. Дарэчы, асартымент зараз адпавядае запатрабаванням самага шырокага кола спажывцоў. У тым ліку і па «цэнніку». Прадпрыемствы перапрацоўкі актыўна праводзяць тэхнічную мадэрнізацыю. Асобныя з іх ужо рэальна дасягнулі еўрапейскага ўзроўню вытворчасці. Яскравы таму прыклад — Барысаўскі мясакамбінат.

Амбіцыйныя планы
Гісторыя мясакамбіната ў Барысаве пачынае больш чым 70 гадоў — прадпрыемства было створана ў 1933-м. «Наоў» яго пачалі будаваць у 1965-м, паступова вытворчыя магутнасці павялічваліся. Спраўднае адраджэнне мясакамбіната пачалося некалькі гадоў таму, калі тут разгарнулася маштабная мадэрнізацыя вытворчасці. Усё абсталяванне, якое закуплялася і манціравалася, — самае сучаснае, вядомае фірмаў. За апошнія чатыры гады на тэхнічнае абнаўленне было выдаткавана каля 9 мільярдў рублёў.

— Вялікую дапамогу заўсёды аказвае Мінскі аблвыканкам, — заўважае генеральны дырэктар ААТ «Барысаўскі мясакамбінат» Геннадзь Скітаў. — У свай час менавіта падтрымка з боку вобласці дала адчуванне туршорку ў развіцці вытворчасці. Пераўзбраенне мы працягваем — сёлета на гэтыя патрэбы плануем накіраваць каля 4 мільянаў еўра. Гэта дасць магчымасць поўнасцю перааснасціць цэлы сучасны абсталяваннем. Калі ўсё добра складзецца, то налета мадэрнізацыя разам з «глабальным» добраўпарадкаваннем завяршыцца. Ужо зараз па большасці параметраў мы дасягнулі сярэдняга еўрапейскага ўзроўню вытворчасці.

Стаўка на фірменны гандаль
На прадпрыемстве зараз выпускаецца больш чым 250 тыпаў мясных прадукцыі. Тут працуюць выключна на натуральнай айчынай сыравіне. Асноўны партнёр мясакамбіната — Барысаўскі камбінат хлебапрадуктаў, які мае пяць комплексаў, дзе ўтрымліваецца да 70 тысяч свіней. Сыравіну пастаўляюць саўгас-камбінат «Барысаўскі», а таксама Ві-

НА ЗДЫМКАХ — тыя, хто ўзнагароджаны медалём «За працоўныя заслугі»: 1. Галоўны тэхнолаг Ларыса ЛАПУС і генеральны дырэктар Геннадзь СкіТАЎ. 2. Баць мясатлущавага цэха Андрэй РАМАНОЎСКІ. 3. Абаальшчыца Лідзія КУЗЬМІЧ, апэратар Людміла БУБЯНЬКО, жылёшчыца Таццяна СІЦІК. 4. Засольшчык Васіль ІГНАТОВІЧ і ўкладальнік Наталія ПАПКОЎІЧ. (На гэтых здымках, на жал, няма яшчэ аднаго з ліку ўзнагароджаных — начальніка каўбаснага цэха Уладзіміра КАНСТАНЦІНАВА. На момант нашага знаёмства з камбінатам гэты спецыяліст знаходзіўся ў камандзіроўцы.)

Медаль за працу

Барысаўскі мясакамбінат — буйное прадпрыемства. Тут зараз працуюць больш чым 1,1 тысячы чалавек. Паводле слоў Геннадзь Скітава, «касцян» калектыву ўдалося захаваць, гэта на самай справе прафесіяналы, якія ўмеюць працаваць і дасягаць у сваёй справе спраўдзена высокіх вышынь. На гэты конт варта ўгадаць хоць бы ўдзел тэўтэйшых спецыялістаў у «рэанімацыі» Маладзечанскага мясакамбіната напрыканцы 2005 года, дзе за кароткі тэрмін (літаральна за два тыдні), быў наладжаны выпуск прадукцыі і пачалі працаваць тры фірменныя крамы. «Мы тады даказалі ўсім, што пры жаданні і умённі можна многага дасягнуць», — лічыць Геннадзь Скітаў.

Калектыв дырэктара ў гэтым цэлкам падтрымлівае, работнікі імкнучыся як мага лепш выконваць свае абавязкі. Кожны на сваім месцы. І дасягаюць высокіх вынікаў. Нездарма 9 работніка Барысаўскага мясакамбіната (разам з дырэктарам і галоўным тэхнолагам) хутка атрымаюць высокія ўзнагароды — медалі «За працоўныя заслугі». Зразумела, што падчас наведвання прадпрыемства мы імкнуліся сустрацца з гэтымі людзьмі.

Амаль 36 гадоў працуюць на прадпрыемстве Лідзія Кузьміч і Людміла Бубянько. За гэты час, як лічыць жанчыны, тут шмат што змянілася, але ўсе перамены — выключна пазытыўныя, таму працаваць стала яшчэ лепш. У Таццяны Сіцкі, якая прыйшла на мясакамбінат у 1983-м, пасля заканчэння Арханскага вучылішча, адзіны запіс у працоўнай кніжцы. Яна ганарыцца тым, што тут працаваць, калектыву, вельмі добра, вельмі шчыра, таму дама падчас вялікіх вехальных нават сумавача па рабочы пачынае.

Васіль Ігнатовіч працуе за сольшчыкам мяса і мясепрадуктаў у каўбасным цэха. Зараз у яго пяты разрад, а пачынаў дзевяць гадоў таму вучнем. Як лічыць Васіль Уладзіміравіч, усяц у яго вельмі суп'язны, таму траба заўсёды вельмі адказна ставіцца да выканання сваіх абавязкаў. «Яксяц напраму залежыць ад кожнага з нас», — падтрымлівае калегу Наталія Папковіч. А вось Андрэй Рамановскі сярод іншых пераваг адзначыў, што апошнім часам значна паляпшыліся ўмовы працы, ды і заробкі на ўзроўні (дарэчы, сярэдні заробак на прадпрыемстве за мінулы год склаў 870 тысяч рублёў).

Зваротная сувязь

«Беларуская кніга па цане... золата?» (23.12.2006)

Добры дзень, шануюныя рэдакцыя! Выпадкава патрапіла на Ваш сайт ды зацікавілася артыкулам «Беларуская кніга па цане... золата?». Прачытала... Давайце паглядзім уважлівей. На якія кніжкі беларускага выдання звычайна такія дзіўныя кошты. На мастацкую літаратуру ды часам альбомы фотамастакоў. Апошннее — прадказальна, бо ярка такія выданыя патрабуюць вельмі якаснай паперы, друку. А вось у галіне мастацкай літаратуры ярка і адбываецца нешта незразумелае. Бо ўмовы з паперай-абсталяваннем, падобна, мусіць быць аднолькавымі для ўсіх выданняў.

А як жа даволі удалая дзейнасць тых, што займаюцца зольшшага вучэбнай літаратурай? Да прыкладу, «Амалфея», «Аверсэв», «ТэтраСістэм». Тлумачыцца гэта проста (нават у самім артыкуле). Зараз мала выдаць кніжку — яе трэба яшчэ і прадаць. А гэтыя выданы добра вырашваюць апошняе пытанне. Аптымальныя параметры выдання (вокладак, папера), аптымальны тыраж (каля 3 тыс.), вынікам — добры збыт.

Пра тыраж, дарэчы, асобная гаворка. У артыкуле зноў жа добра сказана, што ўсё вырашае запатрабаванасць. І беларускамоўны календар, калі ён блага прадаваўся, насамрэч не варта выдаваць накладам 10 тысяч. Адкрываю першую кніжку — прадстаўніцу «масвай літаратуры», — што трапілася пад рукі: Елена Купцова («В кольце твоих рук»). Выдадзенае ў Маскве (АСТ). Тыраж — 10 000 экзэмпляраў. Дык тое — масавая літаратура і на значна большы рынак (не толькі Расія, але і Беларусь, і Украіна). Гэта кім жа трэба быць зайздросным аптымістам, каб прапанаваць такі наклад у нас! Дык не дзіва, што 4 тысячы засталіся... Уразіла і выснова: не каб тыраж зменшыць — дык вырашылі, што нявыгадна наогул выдаваць. Зрабілі б тыраж тысячы 2—4 — глядзіце, дык і падзарабілі б яшчэ дзе асаблівых патур. Другая бяда — 25 старонак. (Памятаеце? «Чаму — толькі абгорты? А 25 старонак пра класіку на мове?! Зноў-такі: рынак і попыт.») Вось-вось. Рынак ды попыт. Не вазьму я такі календар. Бо мне мала 25 старонак, каб палічыць яго беларускамоўны. Не вазьму і перакідны календар па беларускіх славуцых асоб, калі яшчэ раз пабачу яго ў краме. Ужо даруіце мне тыя, хто так упарта змагаецца за яго выданне! Чаму? Бо я не паэтка, не настаўніца, не «культурны дзеяч». Я — звычайны спажывец. І нецкава мне тры гады запар гартца старонкі з аднолькавымі артыкуламі. Чаму беларускамоўны спажывцоў заўжды трымаюць за дурняў? Наце, маўляў, вам беларускамоўны календар. Чого не бераце? Ну і што з таго, што трэці год аднолькавы, ён жа беларускамоўны, чаго вам яшчэ не хапае! Альбо — там жа цэлых 25 старонак пра класіку! Не, шануюны, я такое не вазьму. Мне не толькі мова, мне яшчэ шмат чаго патрэбна. І не попыт з рынкам тут вінаватая, а кепскі маркетынг. Яшчэ адзін добры прыклад — беларускамоўныя паштоўкі. Прыгожыя ды якасныя, з адпаведным коштам, што не розніцца ад рускамоўных, купляюцца таксама добра. А зробленыя цяпа-ляп, абы ТБМ адчалілася, не першы год выцвітаюць...

Не надта прыемна слухаць і байкі пра «набыцтва на распродаж у Расіі» кнігі. Зайдзіце на кніжную выставу! Не скарэц, што ў Смаленску нават невялічкі тыраж кніжнай прадукцыі можна надрукаваць танней. Ён і распродажа прычына...

Нашая кніга, як і мова, становіцца не таннай кнігай і сялянскай мовай, а мовай людзей адукаваных і кнігаў, на якую заробляць трэба не толькі рукамі (бо рукамі звычайна заробляюць толькі на хлеб), але і ўласнай адукацыяй, таловай. А ў гэтай сітуацыі ўжо не паэты будуць заклікаць «хоць уначы, хоць ад кашмару, хоць спрасаня» звычайна на роднай мове, а ўсе самі будуць вучыць, каб прыгодзе падвысціць у чыхіхось вачах сваё сацыяльнае статус. «Гадніцкі швейцарскія, кнігі беларускія». Зрэшты, не даражэй чым наогул у Еўропе. А за рускія кошты можна толькі парадавацца. Ну і скарыстацца іх выданнем пры патрэбе.

3 павагаю, Таццяна (Мінск) aniolski@tut.by

Цярпліваць + запалкі — і вы ў Кнізе рэкордаў Гінеса?

На магілёўскай ЦЭЦ-1 працуе незвычайны цеплаэнергетык: у арсенале 45-гадовага Аляксандра БЕНДЗІКАВА 4 дыпломы Кнігі рэкордаў Гінеса і ... замах на пяты! Так, не здзіўляйся, літаральна напрыканцы тыдня магілёўскі умельца разлічвае пабудова канструкцыю, больш высокую і складаную, чым у рэкардсмена Пітэра Бота, які размясціў на рыльцы бутэлек 8146 запалак у 351 слой вышыней 80,5 сантыметра. Падмуркам «бендзікаўскай вежы» стануць 4 вертыкальна размешчаныя запалкі.

— Чаму менавіта запалкі? — пытаемся ў Аляксандра Мікалаевіча. — Захачэлася нечага новага: манеты, костачкі даміно, піўныя крышкі — усё гэта ўжо было. Дзя Аляксандра Бендзікава такое незвычайнае хобі — спосаб самавыцвянення. Ахвотна веру: грошай за дыпломы Кнігі рэкордаў Гінеса, паводле слоў магілёўскага майстра, не даюць.

Дыпломы Аляксандра Бендзікава: 1994 г. — 522 костачкі даміно паставіў на рабро. 1995 г. — на рабры манеты размясціў 880 манет. 1997 г. — піраміда, утвораная з 410 040 піўных накрывак. 2003 г. — 257 манет выклаў слупком на рабры.

— А нейкія асаблівыя навічкі трэба ведаць, каб увесці такія «забудовы»? — цакаўлюся на ўсякі выпадак я — можа, і самой прыступіць да трэноўкак...

— Галоўнае ў гэтай справе — цярдліваць, без яе ніяк не абісцьця, ну і жаданне.

Цярпліваць, відаць, Аляксандру Мікалаевічу не займаць: столькі дыпламаў — не жарт! — Нейкі ўжо рытуэляцца, рэспірацыя?

— Так, нешта спрабавай, прыкідвай. Паводле маіх разлікаў, на такую канструкцыю спатрэбіцца прыкладна два рабочыя дні — у суме гадзін 16.

Не хвалюйся, прэтэндэнт на ўстаўнаўленне новага рэкорду будзе рабіць перапынкі на яго і сон.

— Хто будзе рэістраваць ваш вынік?

— Згодна з правіламі, дастаткова, каб пра падзею паведамілі СМІ і вынік быў зарэгістраваны ў праткале, зацверджаным спецыяльным камісіяй, у складзе якой будуць супрацоўнікі «Гінсскрэў» і журналісты.

«Гінсскрэў», між іншым, прадаставіць не толькі «будуўніц» матэрыял (запалкі), але і памашканне свайго гандлёвага прадстаўніцтва ў Мінску, што на вуліцы Танка, 16. Старт будзе даданы 12 студзеня а 12-й гадзіне, а завершыцца «будуўніцтва» на наступны дзень, спадзяёмся, новым рэкордам!

Ала МАЧАЛАВА.

НА СТАРЫ НОВЫ ГОД ТРЭБА ЗАЛАГОДЗИЦЬ ДАМАВІКА, або Як варажыць сучасныя беларусы

...ВЕСКА НАВІНО Бярэзінскага раёна Мінскай вобласці. Куды ж ехаць на Каляды, які не ў гэтыя мясіны, дзе амаль кожная бабуля расказае табе, як варажылі яшчэ яе бацькі, які правільна ладзіць калядаванне. І спеў адпаведны можа ўгадаць. «Ехала каляда з канца ў канец, каляда-а-а калядзіца-а», — вось пачатак адной з мясцовай святочнай песні. І музыка, і словы, як здагадаліся — народныя. Спяваюць тут усё: і старэйшыя жанчыны і мужчыны, і дзеці — у гуртах пры Дома культуры. Яшчэ ў 1983 годзе Ніна Клімовіч, дырэктар установы, пачала збіраць песні, святочныя традыцыі старажытных беларусаў. А ў 1985 годзе, калі свята Калядаў было яшчэ пад забаронай, наладзіла тут першае клубнае святкаванне. З песнямі, абрадамі, з танцамі прыбранымі ў традыцыйныя ўборы хлапцоў і дзяўчат.

З таго часу калядаванне пачало распаўсюджвацца па раёну. Хадзілі па вёсках, запісалі ўспаміны старых людзей. Ніна Клімовіч раіць усім зацікаўленым у ноч на стары Новы год правесці абрад «Каляды на дубочку». Гэты звычай, які быў раней адным з галоўных элементаў каляднага тыдня, фактычна забыты сёння. Толькі некалькі гадоў таму удалося яго аднавіць.

«Каляды на дубочку» ладзіцца і сапраўды на дубе. Мы праводзім гэты абрад ўжо некалькі гадоў запар. На дрэва трэба зацягнуць гаршчок з кашай або кола ад каласа, можна — куль з саломы. У кожнай вёсцы па-рознаму. Раней абрад мы праводзілі толькі ў сваёй вёсцы, а зараз распаўсюдзілі яго па раёну.

Такім чынам, у ноч на стары Новы год маладая пара зацягвае на дуб, скажам, драўлянае кола. Калі па яснае на ім пачнуць гнэздавацца буслы — гэта добры знак для маладых. Дарэчы, кола — гэта сімвал Сонца, якому і было ў старажытнасці прысвечана свята Калядаў. А калі жадаеце адвесці маланку ад свайго дома, які рабіў у суседняй вёсцы, трэба ў святочную ноч пад жаночыя і мужчынскія спевы запаліць на дубе салому. Альбо зацягнуць на дуб гаршчок з кашай, разбіць яго і пакарміць птушак. І можна лічыць, што магутныя сілы будуць садзейнічаць вам на працягу года.

На жаль, на «Каляды на дубочку» трапіць не пашчасціла (абрад жа праводзіцца 13 студзеня), васьм на сапраўдную вясковую калядную варажку, якую, як вядома, у асноўным дзеіць ладзіць — «на нарочанага» — паглядзеў. Дзякуй вышэйшым сілам, што лёс не абраў карэспандэнта газеты ў якасці жыхара ў час гадання — супадзенне ці не, аднак тое, што наварылі ў ноч на Каляды і стары Новы год, мае звычайку сапраўдзтва, у прыватнасці, калі датычыцца пытанню асабістага жыцця.

Такім чынам, расказаем пра некалькі сапраўдных спосабаў вясковай варажбы, якія можна наладзіць у любым месцы. Без усялякай дапамогі Інтэрнэту — усё спосабы бачыць на ўласныя вочы.

Дзеўкам раім варажыць на жаніху, маладога чалавека, будучага каханца — каму што бліжэй. У вёсцы Навіно пяць-шэсць маладых дзяўчат збіраюць разам, вылякаюць аладкі і кладуць іх на шырокі посуд. Кожная запінае, якая аладка — яе. Посуд ня-

суць сабаку на двор, і чый блін будзе першы з'едзены, тая і пойдзе першая пад вянец.

Варажба на бярозавых дрэвах падобная — трэба ўзяць у бярэна свята Калядаў. А калі жадаеце адвесці маланку ад свайго дома, які рабіў у суседняй вёсцы, трэба ў святочную ноч пад жаночыя і мужчынскія спевы запаліць на дубе салому. Альбо зацягнуць на дуб гаршчок з кашай, разбіць яго і пакарміць птушак. І можна лічыць, што магутныя сілы будуць садзейнічаць вам на працягу года.

«Добры вечар таму, хто ў гэтым даму», — гэта ўжо не варажба, а Каляда прыйшла ў хату. Каза, цыган, мядзведзь, і яшчэ два-тры персанажы — ці сусед, ці сваяк — не пазнаць пад святочнымі касцюмамі. У Навіно калядаваць ходзяць кожны раз, і вельмі гэта справу любяць дзеці. У святочную ноч дзеверы не прынята зачыняць. У які б час да вас ні прыйшлі, здараецца, што і ў чатыры гадзіны раніцы, неабходна развітацца з каляднай «музычнай групоўкай» пры дапамозе гасцінчаў і пачастункаў.

Традыцыйна святкавання Калядаў прыйшлі да нас яшчэ з часоў, калі беларусы верылі ў сілы прыроды. Дамавікі, лясавік, балотнік, ваўкалак, вадзянік — вольны персанажы, добрыя і злыя, якім пакланяліся нашыя продкі. І Сонца займала галоўнае месца, сярод (можна сказаць і так) іншых багоў. Па сутнасці, элементы Калядаў які свята Сонца захаваліся і да сёння. Адтуль пайшла і наша вера ў варажбы, у святочныя звычай і абрады, — патлумача Тамаара Гудына, супрацоўнік гісторыка-культурнага запаведніка «Заропа музей міфалогіі пэсу. У гэтым музеі прадстаўлены выявы духаў, якім пакланяліся нашыя продкі, і традыцыі святочнай варажбы ў ноч на стары Новы год звязаныя з традыцыйна пакланеннем добрым духам дома, і ў першую чаргу — дамавіку...

Вось так Дамавік, які верылі нашыя прарачы, адказваў за мір і лад, даб-

Калі калядная Зорка запальваецца на небе і ўвесь свет рыхтуецца да старажытнага свята, якое прайшло да нас яшчэ з часоў паганскай веры, настае самы час, каб... паваражыць. Сучасны беларус, якім бы ён ні быў «спрасунутым» і «атэістычным», усё ж такі захаваў у самых далёкіх кутках свайго сэрца містычную веру ў незвычайныя сілы, якія дапамогуць, раслумачыць таямніцу будучыні. Як і тысячагоддзі таму, беларусы ў ноч з 13 на 14 студзеня, на стары Новы год (а раней гэта былі апошнія дні свята Калядаў, тады яно было прысвечана звароту сонечнага кола на Зямлю), пачынаюць варажыць. Якія захаваліся старажытныя калядныя традыцыі, і што значыць «сучаснае» каляднае гаданне, ці вераць у чюд сённяшня людзі — высвятляў карэспандэнт «Звязды».

рабыт у хаце, за цёплым адносіны паміж членамі сям'і. Таму і варажбы святочныя звязаны з тым, ці дапамогуць добрыя сілы ў ажыццяўленні запавятанага жадання.

Дзяўчатам трэба ўзяць па жмені зерня, і насыпаць яго на лаўку або стол. Пусціць пеўня, і чыё зерне ён пачне кляваць, тая і знойдзе сваю палю першай. Певень увоглець лічыўся містычнай птушкай, ён і гадзіны ведаў, і энергетыка яго была вельмі моцнай, — кажа Тамаара Гудына. — У калядны тыдзень, пад вечар можна хадзіць пад вокнамі хат і слухаць, аб чым гавораць у доме — што скажучы, тое, магчыма, у будучым і сустрэнецца. А здараецца, што і сам дамавік хату наведвае — у вобразе кулдагата сабакі, напрыклад. Завяжыць з вуліцы на некалькі хвілін, а потым знікне.

Дарэчы, гаспадыні і зараз вераць у добрага духа дома. Лічылася, што выглядае ён як пяцігадова хлапчык — і па росце, і па выяве. Толькі па ўзросце ён стале. Ад паводзінаў дамавіка залежыць парадак у хаце. Таму абавязкова яго трэба задаволіць — на Каляды, і ў ноч з 13 на 14 студзеня трэба пакідаць ласункі ў чырвоным кутку хаты.

На мінулым тыдні ў адным з магазінаў у цэнтры Мінска ўдалося пачуць, як пры ўсім гомле ў яго дзяўчаты раздалі ўсім паперы з прадказаннямі. Выцягваеш квіток і чытаеш, што будзе ў наступным годзе. Перад і паслякалядныя варажбы літаральна запуюні і сусветнае Інтэрнэт-павуціне. Канешне, верыць ці не верыць і ў старажытныя варажбы, і ў электронныя абрады мы вырашаем самі. Але веруючы хрысціянства святары раіць ставіцца да варажбы не як да сапраўднага спосабу прадказаць будучыню, а як да гульні — усё ж такі гэта лічыцца грахам. А вольны псіхалаг, наадварот, кажуць, што добрыя прадказанні і сапраўды карысныя. Таму што яны падсвядома накіроўваюць чалавека да таго, каб ён прыклаў усё намаганні для дасягнення мары.

Дзмітрый АЛЬФЕР, Бярэзінскі раён. — Заспаў, Фота Анатоля КЛЕШЧУКА.

Сёння Сонца Месяц Імяніны Надвор'е на зяўтра. Table with weather forecasts for various cities (Minsk, Grodno, Brest, etc.) and a map showing weather icons and temperature ranges.

...у суседзях. Table with weather forecasts for neighboring cities: Варшава, Вільнюс, Кіев, Масква, Рыга, С-Пецярбург.

11 студзеня. Дзве даты. Цытата дня: «Калі вы заўважылі, што — на баку большасці, гэта дакладная прыкмета таго, што час мяняцца». Mark Twain (1835—1910), амерыканскі пісьменнік.

УСМІХНЁМСЯ! Во, здароў! З Новым годам! ...Як гэта «ўжо дзясятага»? Ідзе ўрок географіі. Дзеярыцкае расказвае пра эмаграфічнае становішча ў свеце. Адзначаючы рост насельніцтва планеты, яна заўважыць: «Да пачатку года насельніцтва Зямлі складале 7 мільярд чалавек. Гэта я вам абяцваю!» Голас з аўдыторыі: «Дык вы ж пастарэйцеся...» Рэкламнае. Пустыня, натоўп жанчын у паранджах. Уздоўж чарады ідзе чырвонаяарміец Сухаў і рэдазе мабільнік: — Зарына, Джамілія, Гюзеель, Саіда, Хафіза, Зухра, Лейла, Зульфія, Гольчатай!

Запрашалінік Шоу зроку, слыху і іншых пачуццяў

Стары Новы год таму так і называецца, што праходзіць інакш чым проста Новы год. Тым не менш разнастайныя чуды і сюрпрызы ў ноч з 13 на 14 студзеня не толькі не забараняюцца, а нават вітаюцца. Для мінчан і гасцей сталіцы такім чынам, напрыклад, абядае стаць аўдыёвізуальнае шоу «Кароткае замыканне», што прызначана правесці ў Дома кіно.

Уласна кажучы, гэта падзея — нават не адно шоу, а даволі вялікі праект у некалькіх частках. Першая прадстаўлена фестывалем «ІнтэрФільмУсход», што за некалькі гадоў «прапіска» ў беларускай сталіцы паслеў зававаць сэрцы звычайных глядачоў і прафесійных кіношніку. Дырэктар фестывалю Валерый Канішчаў сабраў з усяго свету і прывёз у Мінск новую калекцыю «кіналасункаў» — работы класічных кінемаяжыраў, рэкламныя ролікі, караселькі-«shorts», дакументальныя і ўсякія іншыя гісторыі. Усё гэта будзе прадстаўлена цікавай публіцы ў вялікай зале і ў холе — на другім паверсе.

Але гэта яшчэ не усё. Акрамя рэжысёрскіх пярлінаў, Канішчаў заадзейнічаў у праекце сваю папелініцу і... жонку Вераніку Круглову — салістку легендарнага гурта «Ківі». Вераніка разам з мінскімі музыкантамі прадставіць новы, эксперыментальны фолк — вальныя і музычныя імправізацыі ў суправаджэнні «візуальнага дыджэя». Акрамя таго, паралельна з відэарэардам будзе прадстаўлена «кывіпапіснае нерухомае» — выстава карцін Жанны Капуснікавай, вядомай беларускай мастачкі, якая, у прыватнасці, шмат папрацавала над карцінай «Настася Слуцкая».

«Мы хочам зрабіць так, каб у нас не было стандартнага канцэрта або стандартнага кінапаказу — глядачы змогуць свабодна перамяшчацца і атрымаваць у любым выбраным месцы порцыю аўдыёвізуальнага кінафільму», — плануе Валерый Канішчаў. Паводле яго слоў, атмасфера свята ў цэлым будзе нагадваць клубную вечарынку — з папраўкай на масавасць (Дом кіно можа ўмясціць да 500 чалавек) і аўдыторыю (чакаюцца як прадстаўнікі «прагрэсіўнай моладзі», так і зусім выпадковыя публіка).

Паводле слоў галоўнага рэжысёра Дома кіно Аляксандра Богдана, праграма аўдыёвізуальнага старога Новага года пачнецца а 19-й гадзіне і працянецца да 22.30—23.00, у залежнасці ад перавагі і рэакцыі глядачоў. Аўдыёвізуальнае задваўленне ацэна даволі высокая — білеты каштуюць 15 тысяч беларускіх рублёў; але, як паказуў вопыт фестывалю «ІнтэрФільмУсход», відэовішча таго варта. Нават пешчаная добрым кіно сталічная публіка прызнала фестываль «сваім», і літаральна на другі-трэці дні дастаць білеты удалося з вялікімі зыжжасцямі...

Крыху пазней, 26—28 студзеня, у Дома кіно будзе прадстаўлена праграма рэкламных і кліпавых ролікаў работы знакамітага скандынаўскага калектыву «Трактар». Музыканы відэа і іншыя экстрэвантныя міні-фільмы сістэматызаваныя па чатырох катэгорыях: «Сэкс», «Страх», «Валт», «Блытаніна». У аднай зборцы плануецца прадставіць кінагурманам каля 50 розных работ.

Надалей, які запуюні прадстаўнікі фестывалю і Дома кіно, іхняе супрацоўніцтва будзе працягвацца. У 2007 годзе беларускія глядачы ўбачаць у рамках фестывальных праграм мультыплікацыйныя фільмы, работы італьянскай і швейцарскіх рэжысёраў, а таксама некаторыя поўнамэтражныя карціны — мяркуюцца нават прывезці ў Мінск культурных рэжысёраў. У сваю чаргу фільмы беларускіх рэжысёраў (напрыклад, Алы Вольскай, Максіма Субоціна, Аляксандра Канановіча, Дзяніса Сквацова) могуць быць прадстаўлены на праграмах у Берліне.

Вікторыя ЦЕЛЯШУК.

ТРАГЕДЫЯ НА РЫБАЛЦЫ. Больш за суткі расшуквалі трох вясковых жыхароў у Смалевіцкім раёне, якія выбраліся на рыбалку. Паводле даных адрэдагаванага інфармацыі і грамадскай сувязі УУС Мінскаўскага раёна, у панядзелак каля вясмы гадзін раніцы на вадземае паблізу вёскі Юзаўфаўка непрацягуюча жанчына, яе 10-гадовая дачка і 22-гадовы плямённік селі ў лодку і адплылі ад берага. На жаль, рыбалка для ўсіх траіх вясцоўцаў скончылася трагічна: на наступны дзень каля двух гадзін дня з вады былі выцягнуты целы гэтых няшчасных.

Калядная паводка... ад баброў

У першыя дні новага года вада ў рацэ Буг у раёне вёскі Казловічы раптам паднялася і падтапіла падворкі вясцоўцаў, хлывы і скляпы. Зімой, тым больш калі навокал ні сніжняк, дажджы ў ваколіцах Брэста прайшоў нямнога, гэта выклікала нейкім чынам, анамаліі. Спецыялісты хуткі ўстанавілі, што прычынай паводкі сталі бабры.

Яны пабудавалі такую грунтоўную плыніцу, што ўзровень вады ў рацэ падняўся і нацяпелі двары і гаспадарчыя пабудовы. Тэрмінова давелься капаць дадатковыя равы для стоку рачоннай вады. Гэту работу пяралі літаральна за некалькі гадзін супрацоўнікі адрэда МНС.

Гэтыя ж «будуўніцкі» плацін летась даліся ў знак пагаранічнага пагранічнага «казловічын». У жніўні, верасні, калі з-за дажджы і таг вады было багата, бабры пачалі валіць дрэвы на тэрыторыі часці і падтапілі пагранічныя аб'екты. Многа клопатаў прынесла работа аматараў паграўдзі дрэва і кіраўніцтва мемуаральнага комплексу «Брэсцкая крэпасць».

Звер занава ў Чырвоную кнігу, іхная папуляцыя яго апошнім часам значна вырасла, і ў каго не паднімаецца рука знішчаць такіх шчырных «прадзайнікоў». А цяперашняй цэлай зімой звяржываюць не-прывычна актыўны лад жыцця.

Святлана ЯСКЕВІЧ.

БЕЛАРУСБАНК. АСБ «Беларусбанк» прадастаўляе міжнародныя банківскія пластыковыя карткі Maestro, VISA Electron па зніжэнным тарифам за годовае абслужванне. С 31 декабря 2006 года плата за абслужванне міжнародных пластыковых карткі Maestro, VISA Electron с магнітнай поласой ўстаноўлена в размере: ■ за первый год обслужвання — 5 долларов США; ■ за второй год обслужвання — 4 доллара США; ■ за третий и каждый последующий год обслужвання — 3 доллара США.

«Пакуль гром не грывне — мужык не перахрысціцца»

Так яно заўсёды і здараецца. Асабліва, калі гэта датычыцца нашага здароўя. Ці я не праўду кажу? Само прадуцвяненне балынічнай атмасферы прыгнятае і наводзіць на сум. Мяркуючы па вопыту, перш чым трапіць да ўрача або ў бальніцу, многія з нас спачатку настроіваюцца нават не проста на абывакавае, а ледзь не на агрэсіўнае стаўленне да сябе і сваёй хваробы з боку медперсоналу. Канешне ж, я не быў выключэннем, а таму не спышаўся звартацца па дапамогу да медыкаў, малючы сабе ў змрочных фарбах абывакавае, бяздушнасці і жаданне ўрача хутчэй адважыцца ад мяне і маёй немачы. Тым часам хвароба, які кажуць, не драмала. Дарэчы, хвароба мая не вызначалася асабліва «эксклюзіўнасцю». Аднона, або па-навуковаму «абра-жаснае гіперпелія прастаты», да якой схільна ледзь не палова мужчын пастыа 50. Напаўна, яшчэ і гэты факт стрымліваў мяне ад візиту да ўрача. Ад многіх чуў, што лепшую дапамогу па гэтай частцы аказваюць у Мінскай абласной клінічнай бальніцы. Але я ўсё роўна цягнуў і... дацягнуўся.

Нават не памятаю, які мяне, напалуўскара, прывёз туды знаёмы. Страх і хваляванне скавалі усё ўнутры. І не толькі з-за маючай адбыцца аперацыі (а што яна будзе, я ўжо не сумняваюся), яшчэ больш, бадай, непакоіла тое, што доўгі час дзвядзятка правесці ў бальнічнай абста-ноўцы, быць камусяці цяжарам, бачыць раздражнёны медсясцёркаў, раунадушных урачоў...

З такім змрочным настроем я і апынуўся перад кабінатам загадчыка 1-га ўраглічнага аддзялення Мінскай абласной бальніцы Та-

дэвуша Станіслававіча Тарэндзя. Тадэвуш Станіслававіч літаральна некалькімі спачувальнымі фразамі змог паўпільваць на мой упадкіны настроі. У ім адчуваўся прафесіяналізм, чалавек разумее усё мае страхі і сумненні. Якія пазней даведваюцца. Тадэвуш Станіслававіч з'яўляецца ўрачом вышэйшай катэгорыі і галоўным пазаштатным уралагам упраўлення аховы здароўя Мінскаўскага раёна. І той факт, што Т.С. Тарэндзь кіруе аддзяленнем з 1989 года, гаворыць сама за сябе.

З лёгкай рукі Тадэвуша Станіслававіча я трапіў яшчэ да аднаго «чараўніка». Інакш як чараўніком назваць свайго лечнага ўрача Аляксандра Мікалаевіча Ва-жукевіча я не магу. Напаўна, можна было б на некалькіх лістах выдаць багату прафесійную біяграфію Аляксандра Мікалаевіча, які лечыць ужо больш за 15 гадоў. Але гэта ўсё будзе не тое. Ды і талент, які я неўзабаве пераканаўся, сапраўды не можа працягвацца ў чымсьці адным — ён заўсёды шматгранны. Відаць, адсюль Аляксандра Мікалаевіча, акрамя прафесіяналізму, улаціва-ся такая глыбокая чалавечнасць, такое разуменне не толькі сутнасці хваробы, але і псіхалогіі кожнага хворага. Ён знаходзіць патрэбныя словы і адразу вызначае ступень складанасці хваробы, а галоўнае — падарыў надзею. Стала не проста лягчы, я паверыў, што ўсё будзе добра. Тым больш, што хворы, усё як адзін, цэпляў і з глыбокай пашанай адказваўся, як пра Тадэвуша Станіслававіча Тарэндзя і Аляксандра Мікалаевіча Важукевіча, так і пра іншых медработнікаў уралагічнай бальніцы. Гэта дзяржурны ўрач Аляксей Леанідавіч Салей, урач

Віктар Сяргеевіч Ненартовіч, які віртуозна авалодаў драбленнем камянёў у нырках і мачаточнай медвёстры Аля Цімінава, Жанна Шуктнік, Алена Беніцэвіч, няне-чка Лілія Ханеякая і інш. Усе яны — адна зладжаная каманда, якая добра разумее сваю справу. Шмат цёплых слоў давалася пачуць мне ад хворых, ды і саміх медработнікаў таксама пра высокі прафесіяналізм і дзейную чалавечнасць кіраўніка клінікі ўралагіі прафесара Аркадыя Аляксандравіча Грэса.

Канешне, гаварыць пра тое, што ва ўралагіі, дзе я ляжыў, усё ідэальна, пакуль рана. Тут, які і ва ўсіх бальніцах, хапае сваіх праблем. Гэта і рамонт, якога не было ўжо больш за 10 гадоў, і неабходнасць дадатковага набыцця сучаснай медыцынскай апаратуры, нярэдка няхватка расходных матэрыялаў... Так, гэта ўсё неабходна. Але галоўнае, гадзіцца, чалавечы, прафесійны па-тэнцыял. У гэтым плане ўралагіі Мінскай абласной бальніцы можа-на толькі пазайздросціць.

Карацей кажучы, я чакаў аперацыі. А ўрачы ў гэты час працавалі, рабілі ўсё магчымае, каб яе пазбегнуць, праводзілі медыкаментознае лячэнне. Таму нечаканна навіна ў добрым сэнсе літаральна аглушыла: «Аперацыя пакуль не будзе!». Менавіта такія словы я пачуў ад Аляксандра Мікалаевіча Важукевіча, якія ён вымавіў з усмайшай. Аказалася, лячэнне не было марным, пракансультаваўшыся, прыйшлі да высновы, што аперацыйнае ўмяшанне ў маім выпадку пакуль заўчаснае. Нібыч памель з душы заўважылі. Заваля-ся мяне пакуль не трэба будзе на-сіць у ружэ злічасны пакет з маёй, які дзейнічае на піскіку.

Так-так, менавіта пакет з маёй. У прамым сэнсе. Справа ў тым, што хворым да канчатковай камянёў у нырках і мачаточнай медвёстры на адзому нярэдка даводзіцца да трох месяцаў насіць пры сабе яно-небудзь невялікі ёмістасць для, прабацце, эмэцыя мачавога пухіра. Тут ужо нічога не зробіш. Але тое што мне давелься ўчыць у бальніцы, проста шакавала. Як толькі хворы не прыстаўваю-юцца, што толькі не прыдумваюць, каб замацаваць на сабе гэты прыкладны пакет. Хо заасоўвае яго па пояс, што носіць у кішні, хтосьці ўмудраецца падвесці на тасёмцы на шыі, тхтосьці спераду, хтосьці задку... А адна з убачаных карцін да гэтага часу стаіць перад вачыма: па калідору павольна рухаецца паўпара-лізаваны ветапан, а перад ім будоўтаецца, перашкадаючы пе-рарастаючы і так непаспелыя ногі, упакоўка з-пад кефіру «Са-вушкін продукт». У гэтым сувязі мяне, абывацелю, зусім не зразу-мела, чаму наша медыцынская вытворчасць не можа выпусціць якія-небудзь зручныя паяскі са спецыяльнай кішніцай для гэтых зымых пакецікаў з маёй. Гэта ж зусім проста, ды і каштаваць буд-зачэнае капейкі. Згадзіцеся, сёння ж не каменны век. Аднак гэты па-прок ніяк не ў адрас уралагіі Мін-скай абласной бальніцы ў Ба-раўлянах. Яны ж якраз робяць усё ад іх залежнае і нават знач-на больш. Мяне асабіста вельмі падтрымлівае думка, што дзесьці побач ёсць неабяжымыя лю-ды, якія ў любы момант гатовыя дапамагчы нават у самых, зда-валася б, бязвадушных сітуацы-ях. Паўнош бы такіх людзей — чараўнікоў у белых халатах...

Канстанцін РАМАНОВСКИ.